

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๐

(สมัยสามัญ สมัยที่สอง)

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) พ.ศ. ๒๕๖๖

สารบัญ

๒๕
ทรงท ๓๐/๒๕๗๖ (สามัญ)

- ๑ ทำการแทนประธานสภาฯ ทารหรือเรื่องการตาของ
สมาชิกที่เกินกำหนด ๕๒๘
- ๒ เรื่องการคัดค้านการเด็กดง ๒๘ จังหวัด ๕๓๐-๕๓๗
- ๓ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติพิักดอัคราค่าภาค
หลวงคบุก พ.ศ. ๒๕๗๖ ๕๓๗-๕๖๒
- ๔ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติอากรมฤคกและการ
รับมฤคก ๕๖๒-๕๗๖

๕๐
แก้คำผิด

หน้า	บรรทัด	คำผิด	คำถูก
๒๘	๔	Line Breebing	Line Breeding
๔๘๓	๓๒	Defenition	Definition
๖๕๕	๓๕	Liocbb	Liabile
๗๘๕	๔	Queetion	Question
๗๘๗	๓๓	Officiol peper,	Official paper.
๓๐๓๒	๒	Indemity Cet	Indemnity Act
๓๒๗๖	๓๓	fee	fees.
๓๒๘๗	๘	Act proves in ten tion	Act proves intention
๓๔๒๕	๓๐	Private Bill	Private Bill
๓๔๒๖	๘	Qvantity	Quantity
๓๘๐๐	๒	ปริมาณ ๒๐/๒๔๗๖	ปริมาณ ๒๘/๒๔๗๖
๓๘๓๖	๓๓	Majority	Majority

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๐/๒๔๗๖ (สามัญ) สมัยที่ ๒
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๖
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๔๐ นาฬิกา

สมาชิกมาประชุม ๑๓๗ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ก่อนที่จะปรึกษาตามระเบียบ
วาระ ข้าพเจ้าขอเสนอว่า ประธานสภาฯ ได้ยื่นใบลาออกจากสมาชิก
ขอให้ข้าพเจ้าดำเนินการไปก่อน ตามระเบียบวาระข้อ ๑ เรื่อง ก.ร. พ.
ต้องการทราบว่่าสำนักงานเดชาธิการสภาฯ^๕ จะอยู่ในอำนาจและหน้าที่
ของ ก.ร. พ. ในการที่จะอนุมัติการบรรจุข้าราชการในสำนักงานหรือไม่
แต่ในเรื่องนี้^๕ ข้าพเจ้าจะได้ไปปรึกษากับคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อน
ฉะนั้นขอถอนระเบียบวาระเดิม^๕ สำหรับระเบียบวาระที่ ๒ คือ เนื่องด้วย
ได้มีสมาชิกยื่นใบลาขอลาต่อประธานสภาฯ มีกำหนดไม่เกินกว่า ๑๕ วัน
ซึ่งข้อบังคับสภาฯ ว่าด้วยการลา การลดเงินเดือน ได้อนุญาตไว้ใน
ข้อ ๑^๕ ฉะนั้นจึงขอหารือที่ประชุมว่าจะควรอนุญาตหรือไม่ ดังมีรายชื่
เดชาธิการสภาฯ จะได้อ่านให้ฟัง

เดชาธิการสภาผู้แทนราษฎร อ่านรายนามผู้ทูลฯ คือ ๑. น. ท. หดวงดีนบุตงครามชัย ร. น. ๒. น. ต. หดวงนาวาวิจิตร ร. น. ๓. ร. อ. หดวงสังวรยุทธกิจ ร. น. ๔. ร. อ. หดวงนิเทศกตกิจ ร. น. ๕. ร. อ. ชลิต กุดกำมจร ร. น. ๖. ร. อ. จิบ ศิริไพบุตย์ ร. น.

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ตามข้อบังคับ ประชามติ อำนาจให้ลาได้เพียง ๓๕ วัน ถ้ามากกว่านั้นต้องขออนุญาตสภาฯ ถ้าหากไม่มีผู้ใดคัดค้าน ก็จะได้ตอบไปว่ ที่ท่านนั้สภาฯ ได้อนุญาตแล้ว
ที่ประชุมอนุมัติ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ข้าพเจ้าขอแจ้งเรื่องที่มีผู้เสนอคัดค้านการเดออกตั้ง ซึ่งได้สั่งให้คณะกรรมการไปพิจารณาแล้ว มีผู้คัดค้านรวมด้วยกันทั้งหมด ๒๕ จังหวัด และจะได้ให้เดชาธิการสภาฯ อ่านเป็นรายจังหวัดให้ที่ประชุมฟัง

เดชาธิการสภาผู้แทนราษฎร อ่านรายการดังต่อไปนี้

๑. จังหวัดนนทบุรี หดวงศรีเขตทรนกร ได้มีผู้คัดค้าน คือ นายไถว ดงมณี ร. อ. ต. น้อย อนุภานนท์ นายบุน เขตทรนท
๒. จังหวัดนครพนม พระศรการวิจิตร ได้มีผู้คัดค้าน คือ นายทองบุน บุตรประเสริฐ นายแสง คงชุ่ม
๓. จังหวัดลพบุรี นายสว่าง ศิริวิโรจน์ ได้มีผู้คัดค้าน คือ นาย ย้อย ทองทอง

๔. จังหวัดราชบุรี นายกิมเต็ง ดินธุเต็ก ได้มีผู้คัดค้าน คือ พระอรรพาศย์พจนดิลก ค. ประยงค์ โมนยะกุล

๕. จังหวัดมหาสารคาม พระยาธำรงคามคณาภิบาล และนายทองม้วน อัครถาวร ได้มีผู้คัดค้านคือ หลวงนารถชาญัตติ นายถ่วงเจริญไชย กับนายอัมพร ศรีกาฬสินธุ์

๖. จังหวัดระยอง หลวงประदानนฤสิริ ได้มีผู้คัดค้านคือ หลวงอนันต์สรานนท์

๗. จังหวัดปราจีนบุรี ร.ท. ทองดำ คล้ายโสภาส ได้มีผู้คัดค้านคือ นายปิ่น อ. สำราญกิจ

๘. จังหวัดสมุทรปราการ นายเขียน กาญจนพันธ์ ได้มีผู้คัดค้าน นายปิ่น แก้วศรี

๙. จังหวัดสุวรรณภูมิ นายไถง อินทรประชา ได้มีผู้คัดค้านคือ นายวีรือง ฉดของชต

๑๐. จังหวัดปัตตานี นายแทน วิเศษสมบัติ ได้มีผู้คัดค้านคือ นายแฉะ, นายแฉะ เบ็ญจาบัสร์

๑๑. จังหวัดสมุทรสาคร ชนุศลนเรศวรศึกษากร ได้มีผู้คัดค้านคือ นายผาด สุนทรบั๊กสิน

๑๒. จังหวัดชุมพร หลวงดโมสร์ราชกิจ ได้มีผู้คัดค้านคือ นายศรีน ชูพิชัย กับพวก นายชอง บำรุงแขวง

๓๓. จังหวัดอุตรธานี ขุนรักษานาคร ได้มีผู้คัดค้านคือ ขุน
บ้านเมื่อเผด็จพาด หลวงพินัยการโกวิท

๓๔. จังหวัดตรัง นายจิ่ง จริงจิตต์ ได้มีผู้คัดค้านคือ ร. ต. ต.
แก้ว อ่ำพตจันทร์

๓๕. จังหวัดสุรินทร์ ขุนรักษารัฐากร ได้มีผู้คัดค้านคือ นาย
ปรีก แก้วปลั่ง นายชิต สุภาพ

๓๖. จังหวัดพิจิตร ขุนสุวรรณพิจิตร์ ได้มีผู้คัดค้านคือ ต. ถังถ
เดียดทหาร

๓๗. จังหวัดนครศรีธรรมราช นายมงคล รัตนวิจิตร ได้มีผู้
คัดค้านคือ จ. ถ. ต. ผาด เพ็ชรากว นายฉ่ำ จำรัสเนตร์

๓๘. จังหวัดพัทลุง ร. ต. ถัด รัตนพันธุ์ ได้มีผู้คัดค้านคือ
นายหล่อ ศิริขร

๓๙. จังหวัดเดย นายบุญมา เจริญศรี ได้มีผู้คัดค้านคือ นายสิน
คำสัตย์สุนทร นายเคน ยุทธมานพ

๔๐. จังหวัดสระบุรี ร. ต. ต. บุญแถม บิตยานนท์ ได้มีผู้คัดค้าน
คือ นายสนิท คัมภีร์ยศ

๔๑. จังหวัดเพชรบูรณ์ ขุนอินทรมิถิต ได้มีผู้คัดค้านคือ นาย
หอ ไตมานิต กับพวง

๒๒. จังหวัดตาก พระประณาทภรณ์ย์ ได้มีผู้คัดค้านคือ
ขุนพิบูลย์จันทร์ภักย์
๒๓. จังหวัดนครปฐม นายดาบเทียบ ศรีพิสิษฐ์ ได้มีผู้คัดค้านคือ
นายถ่มาน สุชาติกุล
๒๔. จังหวัดสุพรรณบุรี ขุนพิเคราะห์ศักดิ์ ได้มีผู้คัดค้านคือ นายเดือน
กระตุกฤษ
๒๕. จังหวัดสงขลา นายเจือ ศรียาภักย์ ได้มีผู้คัดค้านคือ นาย
ปลั่ง กมุกะมุกุต
๒๖. จังหวัดเชียงราย พระศุภยชาภรณ์ปรีชาไวท์ ได้มีผู้คัดค้านคือ
ส. อ. บุญธรรม ศรีสุวรรณ
๒๗. จังหวัดอุทัยธานี นายเทียบ นันทแพทย์ ได้มีผู้คัดค้านคือ
นายเปลื้อง เกษมฤดี
๒๘. จังหวัดปทุมธานี นายทองกระจาย รัชตะวรรณ ได้มีผู้
คัดค้านคือ ร. ต. สัมย์ กฤษณภักดิ์
๒๙. จังหวัดเพชรบุรี นายแช ยูนพันธ์ ได้มีผู้คัดค้านคือ นาย
อรัญ พานิชกุล

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าววา คำร้องคัดค้านเหล่านี้
ได้รับและได้ส่งไปให้ กรรมการต่างทั้งนั้น กรรมการได้ดำเนิน

การไปบ้างแล้ว จะได้เสนอให้ที่ประชุมทราบ แต่ว่าข้าพเจ้ายังสงสัย
อยู่ว่า การปรึกษาพิจารณาคำคัดค้านนั้น จะคงให้สมาชิกที่ถูกร้อง
มานั่งอยู่ในที่ประชุมได้หรืออย่างไร ควรจะหารือในที่ประชุมเสีย
ก่อนที่จะเสนอรายงานนั้นขึ้นมา จะต้องประชุมกันเป็นการลับหรือไม่

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้ง ผู้แทนราษฎรฉบับที่ ๒๒ ได้ชี้แจงว่า
ถ้ามีการคัดค้าน ก็คงให้เป็นที่สมาชิกสภาฯ ไปก่อน จนกว่าจะได้
วินิจฉัยเป็นอย่างอื่น เพราะฉะนั้นระหว่างนี้ คงถือว่า สมาชิกผู้ถูก
คัดค้านมีสิทธิที่จะประชุมในสภาฯ ต่อไป

ร.ศ. ถิต วิตถะพันธุ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าวว่า ในฐานะ
ที่ข้าพเจ้าเป็นผู้ถูกคัดค้านด้วยคนหนึ่ง ข้าพเจ้าเห็นว่า สมาชิกที่จะนั่ง
ตามที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งกล่าวมานั้น ก็ควรที่จะนั่งในเรื่องอื่น แต่สำหรับ
จะปรึกษาในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สมควรจะอยู่ด้วย

ร.ท. ทองคำ คล้ายไธมาศ ผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี
กล่าวว่า เรื่องการคัดค้าน เป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศเรา ข้าพเจ้า
ขอเสนอว่า ควรจะให้คนที่ขอรับในเรื่องการต่างประเทศสำหรับในเรื่องนี้
เช่นหลวงประดิษฐมนูธรรม เป็นต้น ขอเชิญให้อธิบายในเรื่องนี้

หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า เรื่องการคัดค้าน ในต่างประเทศ
เขาได้ทำวิธีเหมือนอย่างเราทั่ว คือ มีคณะกรรมการที่สภาฯ

คงไว้ และกรรมวิธีการใดก็ตามอย่างไรก็นำสู่สภาพ เพื่อวินิจฉัย แต่
 ว่าหลักการสำหรับเรื่องที่ว่า สมาชิกที่ได้ออกคัดค้านจะมีสิทธิกล่าวความ
 เห็นอย่างไรในสภาฯ ได้หรือไม่ ในเรื่องนี้ เพราะความเห็นของ
 ข้าพเจ้าก็เห็นว่า สมาชิกที่มีสิทธิที่จะกล่าวความเห็นคัดค้าน ข้อใดในที่
 ประชุมได้ แต่เป็นหลักการที่ถกกันอยู่แม้ในสันนิบาตชาติก็ตาม
 หลักก็คือ ถ้าการวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวของของเรื่องของคนแล้ว ผู้ที่มี
 ส่วนได้เสียในเรื่องนั้น ก็ไม่ควรจะลงมติสำหรับในเรื่องนั้น ความเห็น
 ของข้าพเจ้ามีอยู่ตั้งเรียนมาแล้ว

ทำการประธานสภาฯ กล่าว ว่า ท่านผู้ใดจะชี้แจงเพิ่มเติมบ้าง
 นายสวัสดิ์ ยุทธเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าว ว่า
 สำหรับข้าพเจ้าเห็นว่า ถ้าไม่ให้สมาชิกผู้ถูกร้องคัดค้านนั้นเข้ามาฟังด้วย
 แล้ว ถ้าแม้ว่า ในภาคต่อไป พวกที่คัดค้านพวกที่คัดค้านผู้แทนเสียทุกคน
 จะให้สมาชิกที่ขึ้นมาเป็นผู้วินิจฉัย เพราะฉะนั้นควรให้ เขามาฟังด้วย
 ถ้าแม้ว่าจำเลยเข้ามาฟังก็ได้จะได้แก้ตัวด้วย

หอดวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าว ว่า คือขอให้แยกการลงมติอย่าง
 หนึ่ง การที่จะเข้ามาฟังออกอย่างหนึ่ง ถ้าหากว่าเฉพาะเรื่องของ
 ผู้ขึ้นแล้ว ก็ไม่ควรลงมติ แต่การพิจารณานักพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป
 เช่นกับว่า มีผู้คัดค้านจังหวัดปัตตานี ดังกล่าวแล้ว ผู้แทนปัตตานี
 และแสดงความคิดเห็นอย่างไรก็ได้ เพราะในการลงมติก็ไม่ควรลงมติ คือ

ขอให้แยกเดี่ยวเป็นคนละส่วน คือการวินิจฉัยคดีกันเองโดยกัน
หลักของการที่ได้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ เราได้มุ่งอย่างนั้น คือ มุ่งที่
จะถือเอาความยุติธรรมเป็นใหญ่เหมือนกัน

ขุนรดีษฐครุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่
ข้าพเจ้าเห็นว่าข้อบังคับของสภาฯ มีอยู่อย่างใด เราก็ควรปฏิบัติตาม
ข้อบังคับนั้นดีกว่า ไม่ควรจะเอาความเห็นที่นอกจากข้อบังคับมาวินิจฉัย
ถ้าหากว่าในเรื่องนี้ไม่มีข้อบังคับ สภาฯ ก็ควรจะต้องขอรับมติใหม่
ขอความเห็นของที่ประชุมคงแบบขอรับมติใหม่ เพื่อปฏิบัติการต่อไป
ก็เชื่อว่าจะทำได้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ สำหรับปัญหาเท่าที่สมาชิกได้
อภิปรายมาแล้วมีอยู่ ๒ ข้อ คือ ข้อ ๑ อนุญาตให้ สมาชิกที่ถูกล่าเข้า
มาลงฟังร่วมพิจารณาในการนี้ได้ เว้นแต่ในเจตนาลงมติ ผู้ที่ถูกล่ามาจะ
ลงมติไม่ได้ ข้อ ๑ มีผู้เสนอว่า ควรตั้งข้อบังคับเสียก่อน เพราะ
ฉะนั้นจึงอยากจะให้ ลงมติใน ๒ ข้อนี้

หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่ ข้าพเจ้าเองขอรับรองความเห็น
อย่างที่ท่านขุนรดีษฐฯ ว่า ปัญหาข้อแรกที่จะต้องวินิจฉัยก็คือ เรามี
หลักอย่างไรในกฎหมาย หลักกฎหมายดังกล่าวมีข้อความเด็ดขาด
แต่ในระหว่างนั้นขอรับรองความเห็นของท่านสมาชิกที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ
เราจะต้องวินิจฉัยว่ามีอย่างไรเสียก่อน

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวคือ ในข้อบังคับการประชุมของ
 เราก็มุ่งมั่นในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นจึงได้ถามขึ้น ในพระราชบัญญัติการ
 เลื่อนตั้ง เป็นต้นว่า เมื่อสภา ฯ ได้รับเรื่องแล้ว ก็ให้พิจารณาว่าควร
 ตั้งให้เลื่อนตั้งใหม่หรือไม่ มีอยู่เท่านั้นเองเมื่อทอดวงประดิษฐ์ ฯ คดอຍ
 ตามไปในทางที่ว่า ควรตั้งข้อบังคับใหม่ อย่างเดียวกับสมาชิกผู้หนึ่ง
 ได้เสนอเช่นนั้น ความเห็นอื่นจึงเป็นอันตกไป ท่านผู้ใดเห็นว่าควรที่จะ
 พิจารณาเรื่องนี้โดยตั้งข้อบังคับสภา ฯ เสียใหม่ โปรดยกมือขึ้น ที่
 ประชุมลงมติให้ตั้งข้อบังคับใหม่

ทำการแทนประธานสภา กล่าวคือ ระเบียบวาระที่ ๓ ว่าด้วยร่าง
 พระราชบัญญัติพิทักษ์อัตราค่าภาคหลวงดับกบสมุทรศักราช ๒๔๗๖ รัฐบาล
 ได้แจกจ่ายแก่กรรมการไปแล้ว ปัญหาที่มีอยู่ว่า จะรับหลักการนี้หรือไม่
 ก่อนที่จะรับหลักการเมื่อท่านผู้ใดจะอภิปรายอะไรบ้างก็เชิญ

นายสันติ เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวคือ
 ก่อนที่จะพิจารณาพระราชบัญญัติเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้อ่านบันทึกที่เสนอ
 มาในร่างนี้ มีความตอนหนึ่ง ซึ่งทำให้เป็นที่สงสัยอยู่มาก คือ ใน
 หน้าหลังที่ว่า “ถ้าจะมีเสียงคัดค้านในการขึ้นอัตราค่าภาคหลวงก็เท่ากับ
 เห็นแก่ประโยชน์ ‘ส่วนตัวนายเดียว’” ข้อความตอนนี้ ยังไม่ทราบว่าหมาย
 ความอย่างไรในเมื่อเรื่องนี้เป็นเรื่องเสนอมายังสภา ฯ การปรึกษา

ข้อมเปิดโอกาสให้แสดงความเห็น ซึ่ง อาจมีทั้งฝ่ายเห็นด้วย และฝ่ายค้าน แต่เมื่อมีคำบันทึกในทำนองกักกันการแสดงความเห็นคัดค้านเช่นนี้ อาจทำให้ท่านสมาชิกบางท่านที่มีความเห็นโดยสุจริตใจว่าจะคัดค้าน ไม่กล้าแสดงความเห็น โดยสุจริตใจของตนนั้นออกมา ก็ได้ ข้าราชการส่งสัยอยู่ ดังนี้ จึงขอให้รัฐบาลชี้แจงความหมายของคำบันทึกทว่าน ให้ทราบด้วย

ร.อ.หุดวงษ์รังนาว่าดีดีดี ร.น. กล่าววา ฉะเพาะบันทึก กรม เดชชาติการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้จัดทำขึ้น เพราะฉะนั้นจึงขอเรียนว่า ตาม ข้อความที่สมาชิกตั้งสัยน ถ้าทราบแต่เดี๋ยวจะหมดไป ข้าราชการขอเรียน ในที่ประชุมนี้ว่า ตามระเบียบ ถ้าแม้ว่าเป็นกฎหมายเกี่ยวกับกระทรวงใด กระทรวงนั้นก็เสนอร่างพระราชบัญญัติขึ้นมายังคณะรัฐมนตรีพร้อม ด้วยบันทึกความเห็นในการที่จะออกพระราชบัญญัตินั้น เมื่อเป็นเช่นนั้น แล้ว คณะรัฐมนตรีก็ประชุมปรึกษากันอีกครั้งหนึ่ง เห็นสมควรที่จะเสนอ ฎภา ๖ ได้ ก็เสนอต่อไป เหตุที่บันทึกของกระทรวงจึงไม่เกี่ยวกับ สมาชิก เป็นการอธิบายเหตุผล บันทึกฉบับบันทึก กของกระทรวงเศรษฐกิจ ซึ่งเสนอมายังคณะรัฐบาล ดังได้มีในบันทึกนั้นแล้ว เพราะเหตุว่ามี ข้อ ความหลายตอนที่สมาชิกน่าจะแปลไปได้ หาดายทาง รัฐบาลได้จำกัด เหมื่องไว้ให้ รัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่าย และราคาแร่ที่สูงขึ้น รัฐบาลก็ควร ได้รับประโยชน์ตอบแทนบ้าง เมื่อไม่ได้รับผลประโยชน์จากรัฐบาล ก็ไม่หมายความว่าเห็นประโยชน์ส่วนตัวแต่อย่างเดียจ

พระพิไลยสุนทรการ ผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต กล่าววา
 ข้าพเจ้าขอค้านว่า ร่าง พ.ร.บ. พิกัดอัตราค่าภาคหลวงดีบุกนี้ สภา ฯ
 ทดลองมติไม่รับไว้พิจารณา เพราะเหตุว่าร่างนี้เป็นกรเพิ่มภาษีค่าภาค
 หลวงดีบุกอยู่ตรงตัวตามงบประมาณเดิกัน รัฐบาลจะไ้จะได้เงินใน
 ประเภทนี้ ๓,๖๐๐,๐๐๐ บาท เชื่อว่าคงจะเก็บได้เต็มหรือมากกว่านี้เมืองบ
 ด้มนับ นับคน กระทรวงเศรษฐกิจต้องการเพิ่มภาษีเพิ่ม ๖๗๐,๐๐๐ บาท
 ก็เท่ากับ ๓ ใน ๓ ซึ่งเป็นจำนวนมิใช่น้อย

อันที่จริงตาม ประกาศของ กระทรวงเศรษฐกิจลงวันที่ ๘/๒/๖๓
 ซึ่งขอยกเลิกมาในบัญชี ก. มีอัตราค่าภาคหลวงดีบุกอยู่ชัดเจนแล้ว และ
 ก็ใช้ อยู่ในเวลานี้ ย่อมเป็นการเหมาะสมจะสมควรอยู่ดีแล้ว หากจะ
 เปลี่ยนแก้แต่อย่างใดไม่ จะได้จากบันทึกของ กระทรวงเศรษฐกิจว่า
 ถ้าเวตาราคาดีบุกตกหาบละ ๘๐ บาท เราเก็บค่าภาคหลวง ๓๐ บาท
 ๓๐ สตางค์ คือ ๓๐% ถ้าแม้ราคาเขยิบขึ้น ๓๐๓ เหรียญ เราเก็บภาค
 หลวง ๓๗ บาท ๒๕ สตางค์ ส่วนทางสหรัฐมลายูเขาเก็บกันเพียง
 ๓๖ บาท ๖๖ สตางค์ แต่กรราคาขึ้นอีก ๓๓๐ เขาเก็บตามอัตราเพียง
 ๒๐ บาท ๒๐ สตางค์ ของเราเราเก็บถึง ๒๒ บาท ๓๓ สตางค์ คือสูง
 กว่าของเขาหาบละ ๒ บาท ๓๓ สตางค์ ฉะนั้นกระทรวงเศรษฐกิจ
 จึงร่าง พ.ร.บ. ดังพิกัดอัตราใหม่เทียบกับรัฐมลายู

ขอได้โปรดอย่าตีมูลค่าทรัพย์สินนั้น ซึ่งอยู่ในความปกครอง
 บังคับของอังกฤษสภาพย่อมต่างกันมากระหว่างหัวเมืองบักซ์ ได้กับ
 พระนคร จะให้ตั้งรอยเสมอเหมือนเช่นเดียวกันหาได้ไม่ อีกประการหนึ่ง
 ในรัฐมตยา เมืองใหญ่เขามียุ ๕๐๐ เคษพร้อมด้วยเครื่องจักรกล
 เครื่องมือและเรือซุด ๓๓๘ ลำ เมืองเล็กที่มีกรรมกรประจำตั้งแต่ ๕๐
 คนลงมาอีก ๗๐๐ เคษ รวมกรรมกรเมืองแร่ของเขา ๕๐,๐๐๐ คน
 กว่า เทียบกับของสยามเรา เราเข้าถือประทานบัตรอยู่ในเวแดน ๓,๓๓๖
 แปลง แบ่งเป็นของบุคคลราว ๕๐๐ เจ้าของ เรามือเรือซุดอยู่ ๓๕ ลำ
 มีกรรมกร ๓๓,๓๓๕ คน ไม่นับชายหญิงที่มีอาชีพอื่นแล้วอีก ๕,๗๐๓ คน
 และเมื่อจะเทียบกรช่วยเหลืออุดหนุนอุตสาหกรรมประเภทนี้ของฝ่ายเรา
 แดงเขาแล้ว ทางรัฐมตยาเขาสินหนักกว่ามาก เช่น

๑ เขาคัดหน้าในคตองแประ สร้างโรงกำเนิดไฟฟ้า จำหน่ายกระแส
 ไฟฟ้าให้แก่เมืองทั่วไป คิดค่าอย่างถูกต้องที่สุด

๒ เรือซุด, เครื่องจักร, เครื่องใช้, เครื่องมือ เขาไม่เก็บภาษี
 ภาษี

๓ เขาตรวจเตรียมทำเหมืองไว้ ให้แก่ผู้ที่จะลงทุนก่อการอย่าง
 สะดวก

๔ เขามีแรงกัไว้ทุก ๆ จังหวัดๆ ละหลายสาขาของแรงกัใหญ่

ฝ่ายของเราเมื่อมองดูกันให้ ซึ่งแล้ว ขอประทานอภัยโทษที่จะกล่าวทำนองประจานตัวเอง หรือจะใช้ตามศัพท์ใหม่ที่ว่า พ่อค้า นายเหมืองทางบริษัท ได้ยอมแค้นจะทนทานอยู่แล้ว โดยที่

๑ เมื่อสั่งซื้อเครื่องจักรเครื่องมือ เครื่องอุปกรณ์ การทำเหมืองเข้ามา จะต้องเสียภาษีทุก ๆ อย่างอย่างสูง เว้นแต่ค่าหนึ่งค่าภาษีขาเข้าราว ๓๐,๐๐๐ บาท

๒ เมื่อเครื่องยนตร์จักรกลต่าง ๆ นั้นจะยกซื้อของจีนก็ไม่ค่อยพอค่านายเหมืองต้องจัดหาสร้างเอง ต้องคัดถนนเอาเองมาต่อกับสายใหญ่

๓ นายเหมืองจะต้องเสียค่าภาษีน้ำมันเชื้อเพลิง และเสียค่าภาษีไม้ ฟืน ถ่าน เสา กระจาดาน ให้แก่กรมป่าไม้เป็นจำนวนเงินก้อนโตในเดือนหนึ่ง

๔ นายเหมืองคนใดเมื่อคงตนจะขอทำเหมืองวันนั้น ก็ว่าจะได้แต่กระดาษเป็นเวลาดำเนิน และจะต้องใช้จ่ายค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด ค่าพิเศษต่าง ๆ ค่าประกันประจำมากมาย แปลว่าเงินเหล่านั้นจะทำเหมืองได้ก็ค่อย ๆ ทยอย ๆ เท่านั้น

เมื่อถึงคราวคับแค้นราคาตกต่ำ รัฐบาลเราจ่ายเงินเข้าช่วย คือ เคยรับซื้อขาดค่า ก็ได้ออกรวยเมื่อเวลาดีขึ้นหรือมีเงินนั้นก็กดค้ำบั้นทุกรถให้ลงอย่างมากมายพันท่วงทีของเรา รัฐบาลเราก็เคยออกเงินให้นายเหมือง

กษัตริย์ ๒ คราว คือ ครั้งพระยารัษฎาฯ และครั้งพระยาวิชิตฯ
 ๓ ด้านบาท รัฐบาลได้ดอกเบยคราวละหลายหมื่นบาท ไม่เคย
 เสียหาย แต่ครั้งแรกกระทรวงพาณิชย์ฯ ถึงคราวดับคุกค้ำ นายเหมือง
 ขอร้องให้รัฐบาลเข้าช่วยทวงเงิน กระทรวงพาณิชย์ฯ ก็ช่วยไม่ได้
 นายเหมืองก็จำเป็นต้องประกอบกิจการไปอย่างวันแค้นและทรงตัวอยู่ได้
 จนบัดนี้ ถ้าหากรัฐบาลจะรีบด่วนเพิ่มภาษีค่าภาคหลวงฯ ออก นาย
 เหมืองก็จะต้องไปไต่เบยเอาแก่กรรมกรตุ้งจ้างอีก เพราะจำประเพณีนิยม
 ของกรรมกรมีอยู่ว่าถ้าเร่ดับราคาหามละ ๘๐ บาทลงไป ตุ้งจ้างก็
 ยินยอมมีอัตราค่าจ้างวันละ ๖๐-๗๐ สตางค์ ถ้า ๓๐๐ บาทก็ค่าแรง
 ๓ บาทต่อวัน ถ้าหามละ ๓๓๐ บาท ค่าจ้างก็ต้องเพิ่มให้วันละ ๓ บาท
 ๓๐ สตางค์ขาดสุกเป็นของนายจ้างดังน

ตามบันทึกที่กล่าวมา ที่ซึ่งพูดไปแล้ว แม้จะไม่มีข้ออย่าง
 รุกขชาติเป็น เป็นความจริง แต่ว่าการทำเหมืองแร่ เราเคยทำกันคิดต่อ
 มาก่อนรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชจนบัดนี้ ความหมดเปลืองไป
 ก็ไม่เกิน ๓ ใน ๓๐ เห็นว่าแร่ของสยามเรา แม้จะหมดลง ก็คงจะ
 ภายหลังน้ำมันปิโตรเลียมของโลก

จริงอยู่ บรรดาพาณิชย์ กรรมที่สำคัญในพระนคร ตกอยู่ในมือ
 ชาวต่างประเทศไม่ถึงครึ่ง ที่เป็นดังนั้นก็เพราะนโยบายของรัฐบาลเก่า
 ประสงค์จะให้ เป็นไปดังนั้น เพราะเราเปิดประตูคนพื้นเมืองที่มีทุนน้อย

เราไม่ยอมให้ขอหรือให้ ถอประทวนบัตร จะอย่างไรก็ดี แม้ว่าจะตกอยู่ในมือชาวต่างด้าวบ้าง แต่ก็เป็น เขาเหล่านั้นจะต้องใช้กรรมกรพื้นเมือง อย่างน้อยเหมืองละ ๕๐ คน ส่วนเนื้อที่เล็กน้อยเพียง ๓๐๐-๕๐๐ ไร่ ฝรั่ง หากทำได้ไม่ บังเอิญธรรมชาติแร่ธาตุเป็นหย่อม ๆ เหมาะสำหรับ คนพื้นเมือง โดยแท้ แม้ราคาดีบุกจะตกค้าง ๗๐-๘๐ บาทต่อหาบ คนพื้นเมืองก็ยังทำได้ เพราะค่าแรงถูกเพียงวันละ ๕๐-๖๐ สตางค์ก็อยู่ได้ ส่วนทางฝรั่ง กรรมกรเขาจะต้องรับวัน ๕-๗ ชดถึง ราว ๔-๕ บาท จึงจะพอทำ

การขึ้นค่าภาคหลวงเพิ่มถึง ๓/๓ ที่ว่านายเหมืองอาจไม่รู้ ดีความ กระทบกระเทือนอย่างใดนั้น เห็นจะไม่ตรงกับอาการนั้นเป็นแน่ เพราะเหมืองแร่มีลักษณะต่างกัน ตึบ้าง เดอบ้าง คนบ้าง ถักบ้าง ตั้งอยู่ไม่ ท้องที่กันดารและไม่กันดาร นายเหมืองกว่าจะหาที่ทำได้ ต้องเสียทรัพย์ นับหมื่น เมื่อได้แล้วจะต้องลงทุนอีกนับแสน ถึงตั้งนินกดี จะต้อง เบ็ดพร้อมกัน ๒ แห่งเพื่อเฉลี่ยถ่วงกันเพื่อปลอดภัย การจ่ายต้องจ่าย ประจำวัน เงินแต่รายได้คำนวณไม่ถูก แต่แร่ราคาแร่ ต่างคน ก็หวังอยู่เช่นนี้ เพื่อหวังทุนคืนและกำไรเล็กน้อย หากรวยกันทุกรายไม่ ทขาดทุนสิ้นเนื้อประดาตัวมีอยู่มากกว่า

การที่รัฐบาลทำสัญญาเข้าเป็นภาคีกับต่างประเทศ ผู้กมัตตนเอง จำกัการท่าเรือออกจำหน่ายนั้น ใช้ว่านายเหมืองจะยินดีพอใจเมื่อไร

ถ้าหากได้ปล่อยให้เขาเหตวาระฆฏรทำตามเคย เขาก็จะอยู่ได้อย่างสบาย การที่รัฐบาลยื่นมือเข้าควบคุมในการทำเหมืองแร่ ก็อุปมาคูนายเหมือง เป็นม้าแข่งที่ผสมไซ รัฐบาลขึ้นขี่หลังบังคับเห็นจนหน้าม้าหงน ข้างหลังเหวดชานาบ เช่นที่จำกัดให้ออกแร่ได้แค่น้อยและเก็บค่าภาค หลวงใต้หลังอยู่แถว มาบดินจะนำเอาสันที่ตัดสระเปอวีเขาตุ๊กทองมาออก นายเหมืองมาเห็นจะแยเป็นแน่

การที่รัฐบาลเข้าเป็นภาคีกับประเทศไต่บ่าง ท่านทงหตายคงจะ ทราบอยู่แล้ว แต่ทว่าประเทศที่ยื่นอกตั้งเวียน ไม่เข้าด้วย ยังมี อีกลหลาย เช่นพม่า จีน คอนวอด และคองโก คองโกเป็นส่วน พระองค์ของราชาเบ็ดเยี่ยม ตามสัญญาซื้อขายระบุไว้ว่า ถ้าหาก ประเทศที่ไม่เข้าด้วยนี้ นำตุ้มกออกจำหน่ายถึง ๑/๔ ของจำนวน ทั้งหมดเมื่อใด สัญญาจำกัดก็เบอนอนเด็กกัน เพราะฉะนั้นตามบัญชี ข. ที่แนบมากับร่าง พ.ร.บ. นกตงราคาไว้ว่า ในเมื่ออัตราตุ้มกราคาหาบดะ ๓๐๐ บาท จะต้องเก็บภาษีถึง ๗๕ บาท ๕๐ สตางค์ ก็จะไม่ม่ โอกาสขึ้นได้ตามอัตรา พ.ศ. ๒๔๖๓ ก็มีให้เก็บค่าภาคหลวง ๗๕ บาท ถ้วนต่อหาบ ก็ตั้งงามพออยู่แถว จะให้สูงขึ้นไปอีก ก็เท่ากับ สว่างวิมานบนอากาศ อาจทำให้ พ่อค่านายเหมืองที่ถอยมากกว๋อื่น คองโกเป็นอาณาเขตที่กว้าง อาจปล่อยให้ออกจำหน่ายได้มาก

ในร่าง พ.ร.บ. มาตรา ๔ เศษของบทให้ตัดเป็นหนึ่งบาทถ้วน
เป็นตราที่สมควรได้ ย่อมเป็นช่องทางให้บังเกิดการทุจริตขึ้น
ทั้งยากแก่การสอบสวนบัญชี

ตามนโยบายและโครงการแผนเศรษฐกิจในข้อที่ว่า จะส่งเสริม
ฐานะการเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้นเป็นลำดับนั้น ถ้าได้ปล่อยให้
อัตราค่าภาคหลวงต่อบุคคลก็ตามเดิม ก็ร้อยละสิบถึงร้อยละ ๒๕ เป็น
อย่างสูงตามที่มียู่แล้ว ก็สมควรแล้ว จะวิตหีบเหงอีก เห็นว่าเกิน
สมควร ทั้งเห็นว่ารัฐบาลปัจจุบันก็ได้ตัดหย่อนเงินภาษีอากรลงหลาย
ประเภท เพื่อประโยชน์แก่อาณา ชาวส่วน แต่รัฐบาลยังหาเคย
ลดหย่อนเงินภาษีอากรประเภทใด ให้เป็นประโยชน์แก่พวกกรรมกร
อุตสาหกรรมเหมืองแร่ไม่ นายเหมืองนอกจากได้เคยเสียภาษีอากร
ค่าภาค หลวงต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว ยังจะต้องเสียค่าภาษีเงินได้
ภาษีแรงม้า ตามก้ำกั้วของเครื่องจักร ทั้งภาษีเวียงตัวกรรมกร
ถูกจ้างตาม พ.ร.บ. ใหม่ ทับถมขึ้นอีกหลายอย่างเมื่อเร็ว ๆ นี้ มาบัดนี้
กตัญจะถูกเพิ่มค่าภาคหลวงเข้าอีก ข้าพเจ้าขอจึงขอว่า เมื่อใด
มีแบ่งกั้วยามและโรงกลึงแร่ตั้งอยู่ในมณฑลภูเก็ตแล้ว เมื่อนั้นแหละ
จะออก พ.ร.บ. นี้ก็สมควรอยู่ เพราะนายเหมืองต้องเสียค่ากั้ว ๒%
ให้แบ่งกั้วรั้งอยู่แล้ว โดยที่เราขายต่อบุคไปเป็นเงินเหรียญ จำเป็น
ต้องเปลี่ยนเป็นเงินบาทสำหรับชำระภาษีอากรต่าง ๆ

พระพิณิจชนากร ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่
ข้าพเจ้าขอถามว่า ถ้าพระราชบัญญัติออกไปแล้ว จะไม่ผิดต่อ
พระราชบัญญัติมาตรา ซึ่ง ดวง วัด หรือ เพราะในที่นี้คำว่า
ทาบแล้ว ในมาตราซึ่ง ดวง วัด มีชดกนหรือ

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่ นั้นไม่ใช่หลักการ

พระพิณิจชนากร ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่
ถ้าไม่เกี่ยวแก่หลักการแล้วข้าพเจ้าก็ขอถอน

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวว่ ร่างพระราชบัญญัตินี้ คือจะ
เก็บภาษีเพิ่ม ญัตติซึ่งมีตมาชิกพูดคัดค้านว่าไม่ควรที่จะพิจารณาอีก
คือว่า เหตุใดรัฐบาลจึงคิดจะเพิ่มอัตราภาษีนี้ และเมื่อเพิ่มภาษีนจะ
เป็นการเดือดร้อนแก่ผู้ใดหรือไม่ ข้าพเจ้าคิดว่าเราต้องระตึกถึงรัฐ
และรัฐที่จะอยู่ได้เพราะเหตุใด รัฐที่จะอยู่ได้ ก็ด้วยถารอาศัยเงิน
รัฐทำเงินนั้นไม่ได้ ต้องอาศัยภาษีอากรทั้งหลาย และเมื่อรัฐอยู่ได้
ด้วยอาศัยภาษีอากรทั้งหลายแล้ว เวลานเรากำตั้งจะเดินไปข้างหน้า
และจนถึงสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งท่านผู้ตมานั่งอยู่ในที่นี้ ก็น
เงินเดือน ๆ ละ ๒๕๐ บาท ซึ่งรัฐจะตองหาเพิ่มรายได้ขึ้น วิธีหา
เงินมากคือเก็บภาษีอากร ภาษีอากรที่มออยู่แล้วไม่พอ นอกจากนั้น
ในสภา ฯ นี้เองได้ร้องขอให้ ตัดถนน และซ่อมแซม ซึ่งจะตองการ
เงินให้ม่มากขึ้น เพราะโรง กระษาปณเอาดินมาบ่นเป็นเงินไม่ได้ ตอง

เก็บเอาเงิน^๕มา เพื่อจัดการขยายการงานให้ดียิ่งขึ้น ดังเช่นการงาน
 ของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงธรรมการ กระทรวงเศรษฐการ
 ต้องหาเงินมาใช้ เจ้าหน้าที่ทุกแห่งก็ได้เบิกเงิน และเราจะเอาเงิน
 ที่ไหนเล่า ที่จะมาให้แก่ผู้ทำงานการเหล่านี้ จึงต้องเพิ่มภาษี และ
 รัฐบาลจึง ต้องเพิ่มภาษี อากกรในทางหนึ่งทางใด จึงได้ขอร้องให้ ออก
 พระราชบัญญัติ^๖ขึ้น เราตัดข้อพิจารณาต่อไปว่า ถ้าเราเพิ่มภาษีนั้นแต่
 กตายเป็นการเดือดร้อน ตามหลักถ้าเราจะเก็บภาษีต่อผู้^๗ที่พอเสียได้
 ไม่ใช่จะเก็บอย่างวัด ซึ่งอาจจะทำให้ล้มตายเป็นได้ แต่ไม่ระเพาะพ่อค้า
 ที่ล้มตายเป็นเท่านั้น ประเทศก็อาจจะล้มตายเป็นได้ เมื่อที่อื่นเขาเสียได้
 เราก็เสียได้ อีกประการหนึ่ง เจ้าหน้าที่ได้ ทำการสอบสวนมาว่าเป็นทุน
 ของต่างประเทศเป็นส่วนมาก เมื่อเป็นขอชาวต่างประเทศแล้ว ถ้าไร
 ที่ได้มาก็ต้องเป็นของต่างประเทศเป็นธรรมดา การเพิ่มภาษีนั้น เรา
 ไม่ให้หนักกับแก่คนไทยเป็นส่วนมาก เราให้หนักกับแก่ชาวต่างประเทศ
 มากขึ้น กรรมกรจะเดือดร้อนนั้น เราก็ไม่ต้องวิตก เพราะเราไม่ได้
 เก็บภาษีจากกรรมกร เราเก็บจากเงินทุน กรรมกรก็ไม่เดือดร้อน ผู้
 ที่เดือดร้อนก็คือผู้ที่ได้รับกำไร ถ้าเราไม่เพิ่มภาษีนั้น เราต้องไปเพิ่ม
 ภาษีอย่างอื่นเป็นแน่ ข้าพเจ้าขอร้องเรียนในที่นี้ ขอให้ระมัดระวังให้มาก ๆ
 ก่อนที่จะรับหลักการครั้งนี้ ถ้าเราไม่ระวังแล้ว เราจะตั้งรับเอา
 ภาษีอันใดอันหนึ่ง มีฉะนั้นเราจะมานั่งอยู่ที่นี้ไม่ได้ เราต้องกินข้าว

ไม่ใช่กินลม เมื่อไม่มีเงินเราก็คองเก็บภาษี และภาษีก็ไม่พออยู่ด้วย
เราจึงต้องเก็บภาษี

ขุนวรดิษฐ์ครุฑนเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าววา
ตามที่ท่านรัฐมนตรีฯ แจ้งมานั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าคงจะเข้าใจกันทุกคน
ใครเคยที่จะเก็บภาษีอากรแล้วไม่มาบำรุงประเทศ ท่านรัฐมนตรีก็ได้
อธิบายหนักให้ทราบวา ถ้าไม่เคื้อดร้อนแล้ว ก็จะไม่เก็บเป็นแน่
ข้อสำคัญเขาเรื่อนมาให้สมาชิกรูจักนิจฉัย ควรจะเก็บหรือไม่เก็บ แต่ว่า
สมาชิกรูเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าโดยมากจะไม่ทราบสถิติว่า ปริมาณ
ของการพวกเหมืองแร่จะได้เท่าไร และพอที่จะเสียภาษีดังที่ขอร้อง
มานได้หรือไม่ ถ้าหากว่าสมาชิกรูไม่ทราบแล้ว ให้ลงมติไป ก็เหมือน
หนึ่งเราเดินทางในที่มืด มีคกหล่มหรือ ถ้าคกหล่มลงไปก็จะทำความ
เคื้อดร้อนให้แก่ผู้เสียภาษี และเจ้าหน้าที่ได้สืบสวนสถิติแล้ว ตามที่
รัฐมนตรีวานั้น ก็ควรจะเอาสถิตินั้นมาแจ้งให้ทราบ จะเป็นคุณ
มากที่สุด

นายคาบเทียม ศรีพิลสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าววา
เนื่องด้วยประเทศสยามเราเวลานี้ เศรษฐกิจกำลังเข้ารบถวน ราคา
ข้าวก็ตกต่ำ รัฐบาลจะได้ภาษีอากรจากค่านานนี้ คือเก็บค่าเสนา
จากค่านา รูู้สึกว่าจะต้องได้น้อยกว่าเมื่อก่อนมา ก็เมื่อได้น้อย
ก็เนื่องจากราคาข้าวของเราตกต่ำ ก็เมื่อราคาข้าวตกต่ำแล้ว จำนวน

เงินที่เก็บค่านาจากราษฎรก็คงได้น้อยอยู่เป็นธรรมดา ถ้าหากว่ามามี
 อย่างอื่นเช่นเหมืองแร่ราคามันขึ้นสูง เราก็จำเป็นจะต้องผ่อนปรนจากนา
 ซึ่งราคาเก็บได้น้อย เราไปหาทางอื่นมาเพิ่มเติมบ้างเล็กน้อย ก็
 เป็นการช่วยกัน เพราะฉะนั้นการที่ดำริให้เก็บภาษีค่าเหมืองแร่เพิ่มเติม
 ขึ้นขึ้น ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เป็นการที่เกินควร ขอให้ที่ประชุมจงเห็นใจ
 ในทางการเงินของประเทศเรา

นายมังกร สามเสน กล่าวว่ ในเรื่องที่รัฐบาลคิดจะเพิ่มภาษีค่าแร่
 นัน เมื่อข้าพเจ้าได้รับญัตติมาแล้ว ข้าพเจ้าได้ไปสอบสวนถึงต้นทุน
 ของผู้กระทำเหมืองแร่จากผู้ชำนาญว่า ทุนหาบหนึ่งต่อค่าเหมือง
 ทำมันไม่เกิน ๖๐ บาท และเวลาที่แร่ในสเตรตเซตเกิดเมนต์ ๘๐ เหยี่ยว
 พอดีก็มีกำไรแต่ไม่ถึงกับถ่มจมนได้คือร้อน เวลานี้แร่ที่สเตรตเซต
 เกิดเมนต์ได้ขึ้นถึง ๑๖๐ เหยี่ยวแล้ว จะเพิ่มภาษีได้เท่าที่รัฐบาล
 กำหนดมาก็ไม่เป็นที่เดือดร้อนเลย โดยมากชาวต่างประเทศได้ใช้
 เครื่องจักรทำ ฉะนั้นก็ยังได้กำไรมากขึ้นอีกหลายเท่า ข้าพเจ้า
 เห็นใจด้วยในการที่รัฐบาลขอเพิ่มภาษีเหมืองแร่ ทั้งนี้ด้วยเหตุว่า
 แร่ดิบเกิดตกต่ำมาก และรัฐบาลเห็นว่ามืออยู่ทางเดียวเท่านั้น คือเอา
 จากพ่อค้าใหญ่ๆ เท่ากับแบ่งกำไรกัน ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้ามาขึ้นก็ควร
 เห็นใจรัฐบาลในยามนี้เดือดร้อนด้วย

พระพิไลยสุนทรถาวร ผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต กล่าวว่
 ที่เราเก็บภาษี ไม่ใช่จะเริ่มกันแต่เวลานี้ เราเก็บมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๑
 เวลานี้เรากดขยิบตราตัว ว่าเก็บ ๓๐ เป็นอย่างต่ำ จนถึงที่ดื่บทุกหาม
 หนึ่งราคา ๓๐๐ บาท จะเก็บถึง ๒๕% ที่ว่านายเหมืองจะมีใครเดือดร้อน
 นายเหมืองเวลานี้เขาขัดหาทุนขยิบอยู่เดี๋ยวม ถ้าแม้ว่ารัฐบาลจะเก็บภาษี
 เพิ่มขึ้น ๓ ใน ๓ เขาก็จะไม่ไปได้เบยเขาจากราษฎรเขาเอง เวลานี้
 ได้ทราบราคาค่าจ้าง ๕๐ สตางค์ คือ มีประเพณีอยู่ว่าจะทำความเข้
 ใจและตกลงกับพวกกรรมกร แต่ถ้าราคาต่บุงเพิ่มขึ้นถึง ๗๐-๘๐ เหรียญ
 พวกเหล่านี้จะได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้นอีก เป็น ๗๐-๘๐ สตางค์ ถัดถึง ๓๐๐
 เหรียญ เขาจะได้ ๓ บาท ถ้า ๓๐๐ กว่าขึ้นไปก็แล้วแต่เศษ เขาจะ
 ได้เพิ่มที่ละสิบต่อหาม และเคยได้กนหามละ ๒๐ กัม ถ้าออกพระราช
 บัญญัติแล้ว กรรมกรจะเดือนร้อนตงหม่น นายเหมืองเขาไม่ใช่พวกกน
 ทำงานจะพากันเดือดร้อนทีเดียว

พระพิริจธนากร ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่ ข้าพเจ้า
 เดิมเคยอยู่ทกุกเกิดมา ๓๕ ปีแล้ว ถ้าจะถามถึงในตัวข้าพเจ้า ข้าพเจ้า
 คิดคำน้อย่างยิ่ง แต่ถ้จะพูดถึงในทางผู้แทนและตัวดีของผู้แทน ข้าพเจ้า
 เห็นว่ารัฐบาลจะทำ เป็นดังที่ถูกต้องอย่างยิ่ง เพราะเหตุว่าการทำเหมือง
 ความที่ข้าพเจ้าได้ทราบโดยแน่นอนว่า เป็นคนไทยน้อยที่สุด เป็นของ
 ต่างประเทศโดยมาก เช่น จีน และฝรั่ง จะเป็นคนไทยสักคนเดียว

ก็ไม่มี การที่จะเก็บค่าภาคหลวงให้มาก ความจริงถนัดเบนน้อยเสีย
ด้วยซ้ำ ถ้าจะถามข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะขอให้เก็บให้มากที่สุด โภค
ทรัพย์อยู่ในแผ่นดิน ถ้าเราปล่อยให้เขาซูดเขาไปแล้ว เราไม่คิดถึงลูก
หลานเราที่ไม่ได้รู้เห็น ก็จะไม่โทษเราได้ว่า ข้ายันมันไม่ เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าจะไม่พูดอย่างอื่น นอกจากจะเห็นด้วยกับรัฐบาล

นายสวัสดิ์ ยุวะเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวถึง
ข้าพเจ้าอยู่นครสวรรค์ ไม่เคยไปภูเก็ตเลย ข้าพเจ้าทราบว่าการทำ
เหมืองแร่เป็นของดีแน่ เพราะเหตุว่า มีพวกเศรษฐีต้องการหาโภคทรัพย์
อันนี้ จึงออกดำให้ไปหาจนถึงนครสวรรค์ เพราะฉะนั้นต้องเชื่อว่าดีแน่นอน
แต่ว่าการทำเหมืองแร่มีประโยชน์และได้ กำไรงาม จะอ้างเหตุว่าต้อง
ซื้อเครื่องจักร เครื่องมือ ที่มีราคาแพง เช่นว่าซื้อรถเพียงราคาสอง
หมื่นแต่ได้กำไรเสีย ๓ ล้าน ก็ไม่ศรัทธายะไร คำร้องทุกข์ของคน
มีเงินเป็นคำร้องทุกข์ที่ฟังไม่ขึ้น เพราะเหตุว่า เขาที่มีอยู่แล้วมีอยู่ดีก็
เท่าไรก็ไม่พอเต็มมือในเรื่องนี้ ถึงแม้ว่าจะได้เคยทำมาครั้งแต่ครั้ง สมเด็จพระ
พระนารายณ์มหาราช ซึ่งในสมัยนั้น ได้ไรให้เด็กเงาะ แต่สำหรับ
เด็กของสมเด็จเจ้าพระยาเจ้าแห่งกรุงธนบุรี และน่าจะทำได้ดี เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
เห็นเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะเก็บภาษีตั้งที่รัฐบาลเดี๋ยวนี้อ

ขุนวรดิษฐ์ ตรีคุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวถึง
เท่าที่ได้อธิบายมาแล้วก็มีอยู่ ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งว่าควร และอีกฝ่ายหนึ่งว่า

ไม่ควร ฝ่ายที่ว่าการมีผู้ แทนคือฝ่ายรัฐบาล แต่ก็มีผู้รับรองว่าเป็นการ
สมควรอย่างยิ่ง แต่อีกประการหนึ่งคนไทยที่ไม่ค่อยเกี่ยวของของนั้น เหตุ
นี้ข้าพเจ้าเห็นว่าสมควรแต่จะลงมติคนเดียว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้ถามว่า คือมีผู้แปรว่า
ยังไม่ควรเก็บภาษี ให้รอไว้ก่อน และเจ้าของญัตติว่า ควรเก็บตามที่
เสนอมานี้แล้ว ข้าพเจ้าขอเสนอให้ที่ประชุมลงมติว่า ผู้ใดเห็นว่ายัง
ไม่ควรรับหลักไว้พิจารณา โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกส่วนมากรับรองว่าควรรับหลักไว้พิจารณา

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่ามีผู้เสนอให้ปรับราคาขวดเดียว
เพราะถ้าทั้งได้นานจะเกิดการเสียหายขึ้นได้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีเมื่อสภาฯ นี้ได้รับหลักไว้
พิจารณาแล้ว รัฐบาลขอรับรองให้พิจารณารวดเดียวเสร็จ เพราะฉะนั้น
จะให้เดชาธิการสภาฯ อ่านเป็นรายมาตราไป ถ้ามีข้อความใดสงสัย
ในมาตรานั้น ขอให้คัดค้านเสียตามมติ

เดชาธิการสภาฯ อ่านร่างพระราชบัญญัติพิทักษ์ราคาภาคหลวง
ตำบล พุทธศักราช ๒๔๗๖ เสนอต่อที่ประชุม

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอแปรญัตติว่าเศษของราคา ๓ บาท ถ้าไม่ถึงครึ่งให้
ตัดทิ้ง ถ้าเกินครึ่งให้นับเป็น ๓ บาท

นายมงคล รัตนวิจิตร รับริง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหา ราคาที่ไม่ถึงครึ่งให้ตัดทวง
ค่าตั้งแต่ครึ่งขึ้นไปให้ถือเป็นหนึ่ง มีสมาชิกขอแปรญัตติอย่างนี้ ท่านผู้
โตเห็นว่าควรแก้ตามนี้ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกส่วนมากลงมติว่าควรเอาไว้อย่างรูปเดิม

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวหาเรื่องนี้ข้าพเจ้าตั้งสัย เพราะฉะนั้นขอให้ลงมติใหม่ตามข้อบังคับ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหา ข้อบังคับข้อไหน

พระพิณิจชนาทร ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวหา ใน
ระหว่างที่ผู้คัดค้านกำลังดูข้อบังคับ ข้าพเจ้า ในนามของเจ้าพนักงานด้าน
ไม่ใช่ผู้แทน คือแต่ก่อนได้เคยเก็บภาษีภาคหลวงเช่นนี้มา การที่บิดเศษ
เศษนี้ไม่ใช่เศษของภาษีมีได้ เป็นเศษของราคา เพราะฉะนั้นการที่
เป็นเศษของราคา ไม่ใช่ภาษี และพระราชบัญญัติเก่าก็มีเศษอย่างนี้
ไม่รู้อะไรบ้างแล้ว ก็ไม่ได้แก้ เพราะฉะนั้นเห็นว่าควรให้เป็นไปตาม
อย่างนี้ ไม่ควรจะมีปัญหาเลย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหา ข้อบังคับข้อไหนแน่ เมื่อไม่
แน่นอนข้อข้อบังคับแล้ว ข้าพเจ้าก็ขอตัด ที่ประชุมได้ลงมติไปแล้ว เป็นอัน
ใช้ได้

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวว่ เนื่องจากตั้งวางขันแดง
 ข้าพเจ้าได้ ไปสืบสวนเห็นคำที่ผิดกฎหมายเดิม จึงได้ สอบขึ้นถึงเรื่อง
 ราคาตลาดที่เกี่ยวของกับมะยาตามระเบียบที่บ้านเมืองของเรานั่น คงสุด
 ของเราได้รับ โทเรตระดับแสดงราคานั้นทุกวัน ซึ่งเป็นราคาที่เจ้าพนักงาน
 ได้ทราบครั้งหลังที่สุดและได้ คิดเทียบราคานั้นเป็นเงินสยาม ทางกรมร่าง
 กฎหมายได้ คิด ออก ข้าพเจ้าจึงขอ แก่ความ ตอนนั้นในระหว่างคำว่า
 “ซึ่ง” กับ “ได้” บรรทัดที่ ๒ มาตรา ๕ ซึ่งมีคำว่า “ซึ่งได้คิด
 เทียบราคานั้นเป็นเงินตราสยาม” แต่ให้เติมข้อความต่อไปในระหว่าง
 “ซึ่ง” กับ “ได้” คือ “เป็นราคาที่เจ้าพนักงานได้ทราบคราวหลังที่สุด
 และ” ก็อ่านได้ คำว่า “ซึ่งเป็นราคาที่เจ้าพนักงานได้ทราบ คราวหลัง
 ที่สุดและได้ คิดเทียบราคานั้นเป็นเงินตราสยาม”

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่ เจ้าของญัตติขอเพิ่มความ
 จากคำว่า “ซึ่ง” เป็นว่า “เป็นราคาที่เจ้าพนักงานได้ทราบคราวหลัง
 ที่สุดและ” ถ้าท่านผู้ใดไม่คิดค้านแล้ว ก็จะต้องว่าที่ประชุมอนุมัติแล้ว
 ที่ประชุมอนุมัติ

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวว่ ข้าพเจ้าขอแก่อีกตอนหนึ่ง
 ในมาตรา ๕ ซึ่งมีคำว่า “โดยมีประกาศไว้ ณที่ซึ่งเห็นได้ถนัด นอก
 ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่” ขอแกเป็น “โดยมีประกาศไว้ ในที่เปิดเผย
 ทุกคราว” ส่วนความต่อไปนั้นให้ ตัดออก เพราะว่ในที่สำนักงาน

คดีกับภาษีตรงระเบียบประตู เมื่อไปมีตประกาศไว้แล้ว ก็จะถูกฝนทำให้
มองไม่เห็นถนัด ตามพระราชบัญญัติเก่ามีอยู่แล้ว แต่ว่ากรมร่าง
กฎหมายมาแก้ไขใหม่ ซึ่งตามวิธีปฏิบัติ เขาหาทราบไม่ และตกลงว่า
ควรจะทำอย่างนี้ เข้าใจว่าคงไม่ขัดข้อง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวถึง เจ้าของนิติขอแก้ เป็นว่า
“โดยมีตประกาศไว้ ในที่เปิดเผยทุกคราว” และข้อความต่อไปนั้นคัด
ออกผู้ใดไม่เห็นแย้งเป็นอย่างอื่นจะได้ ถือว่าที่ประชุมอนุมัติ
ที่ประชุมอนุมัติ

นายคาบ เข้ม ศรีพิสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าวถึง
ตามที่เจ้าของนิติเสนอขอแก้ไข บัดนี้ในที่เปิดเผยทุกคราว ข้าพเจ้าใคร่
จะให้ บัดนี้ในที่ทำการนั้นด้วย ถ้าไปมีตในที่อื่น ข้าพเจ้าเห็นว่าผู้
จะอ่านไม่เห็น

พระนิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวถึง ตามที่เขาปฏิบัติมาแล้ว เขา
ก็ปฏิบัติในที่ทำการทงน

หลวงอรุณสารประสิทธิ์ กล่าวถึง ข้าพเจ้าขอแปรญัติเป็นว่า
ขอให้เพิ่มมาตราขึ้นอีกมาตราหนึ่ง มีข้อความว่า สำหรับการใช้กรรมกร
นั้น ขอให้คนไทยเท่านั้น ท่านเปอร์เซ็นต์แต่ผู้ชำนาญการ

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวถึง ความคิดของท่านสมาชิก
ผู้หนึ่งที่จะให้เติมอีกมาตราหนึ่ง โดยให้กรรมกรสยามมีส่วนทำงาน

ด้วยนั้น ข้าพเจ้าเห็นด้วย แต่ว่าถ้าใส่ลงไปในกฎหมาย จะกระทบ
กระเทือนถึงต่างประเทศ ควรจะทำการภายในดีกว่า ไม่ควรที่จะ
ลงไปในตัวบทกฎหมาย เพราะเหตุว่าจะเป็นการยืนยัน

นายรัฐมนตรี ขอให้หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรฉัตร ทรง
แถลง

ทำการแทนประธานสภาฯ อำนวยดี

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรฉัตร ทรงแถลงว่า เกี่ยวกับพิภพ
อัตราค่าภาคหลวง ถ้าจะเต็มความอย่างที่ท่านสมาชิกเสนอ ไม่ชอบ
อย่างยิ่ง ถ้าจะให้ต่ำไว้คงความประสงค์ของท่านสมาชิกผู้นั้น ก็ต้อง
เป็นร่างพระราชบัญญัติขึ้นใหม่

หลวงอรุณสารประสิทธิ์ กล่าวว่า ถ้าเช่นนั้นขอให้ทางการรับ
เอาไปบังคับพวกบริษัทประทานบัตร

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เป็นการนอกเรื่อง จะเสนอ
อย่างนั้นต้องเอาใจที่หลัง

พระพิณิจนากร ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่า
มาตรา ๘ ซึ่งอ่านได้ความว่า “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ
มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ” ข้าพเจ้าขอเสนอว่า
ถ้าจะใส่ลงไปว่า “กระทรวงเจ้าหน้าที” จะดีกว่า เพราะว่ากองแร่
หรือราชโลหกิจ เดียวย้ายให้ไปกระทรวงมหาดไทย ไปโน้น ไปนี้

นายกรัฐมนตรีกล่าวหาว่า ไม่จัดข้อ

ทำกาแทนประธานสภา ฯ กล่าวหา เจ้าของญัตติเห็นด้วยแต่
ไม่ต้องลงมติ คือให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าหน้าที มีหน้าที่รักษา
การให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ^๕ ในบทต่อ ๆ ไป จะมีท่านผู้ใด
ทักท้วงอะไรบ้าง

นายกรัฐมนตรี ขอให้หม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรรณ
ทรงแดง

ทำการแทนประธานสภา ฯ ออนุมัติ

หม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรรณ ทรงแดงว่า ในที่นี้ เห็น
ว่าจะต้องขอให้บังในข้อที่ตกลงกันนั้น ไม่เป็นไปได้ ตั้งความในมาตรา ๘
เพื่อจะบ่งเจ้าหน้าทีว่า ใครเป็นเจ้าหน้าที ที่เคยตกลงในมาตราอื่น ๆ ได้
แต่ในมาตรา^๕ จะเห็นว่าใครเป็นเจ้าหน้าทีพิจารณา เพราะฉะนั้น ต้อง
บ่งว่าเศรษฐกิจ

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวหา ขอมถอนหรือไม่ คุณพระ
พินิจ ฯ

พระพินิจนากกร ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวหา ใน
เรื่องหุยมหิมเด็กน้อยเช่นนี้ ข้าพเจ้าไม่ค่อยจะดูระอะไรนัก

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวหา แปลว่ายอมไปตามเดิม

ขุนต์มาหารหิตะคดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่่า เนื่อง
 จากที่รัฐบาลได้เสนออนุญัตติพระราชบัญญัติอนัน และได้มีการรับรองถึง
 ๓ วาระแล้ว ข้าพเจ้าอยากจะถามรัฐบาลว่า ได้เคยตกลงกันในที่
 ประชุมครั้งหนึ่งว่่า การออกพระราชบัญญัติ เราจะต้องมีค่าแถมถาวรณ
 ให้ราษฎรทราบเป็นอย่างดี ดังที่ท่านที่ปรึกษารัฐบาลได้แถลง ตรงกับ
 คำว่่า เอกส์โปร เซเคอโมตีฟ เพราะฉะนั้นคนก่เบนพระราชบัญญัติ
 ณะบ้แรกที่เราจะให้ผลตามที่ตกลงกันได้ จึงอยากถามว่่า คำบันทึก
 อนันใช่หรือไม่เป็น เอกส์โปรเซเคอโมตีฟ หรือว่่า เราจะมีค่าแถมถาวรณ
 ใหม่อีก ราษฎรและหนังสือพิมพ์ควรจะได้ทราบว่่าเรามีความมุ่งหมาย
 อย่างไร

นายกรัฐมนตรี ขอให้หม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรรจรรณ
 ทรงแถลง

ทำการแทนประธานสภา ฯ อนันต์

หม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรรจรรณ ทรงแถลงว่่า ในที่นี้ คำ
 แถมถาวรณ ๓ แห่ง เหตุผลคำอธิบายที่ว่่านัน ได้ทำมาเป็นรูปบันทึกขึ้น
 อนันที่จริงควรจะใช่เป็นคำว่่า “อธิบาย” ไม่ใช่ว่่า “บันทึก” บันทึก
 อนันทำหน้าที่อธิบาย แต่ว่่าต่อไปรัฐบาลจะทำค่าแถมถาวรณให้เห็น
 ดังที่ว่่านัน

ขุนต์มาหารหิตะคดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่่า ถ้่า
 รัฐบาลแถลงเช่นที่ว่่านัน ข้าพเจ้าก็พอใจ

พระพิณิจนากร ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่ ใน พักตร์ตราคำภาคหลวงตีบูก ต่อไปนี้มีคำว่ “หาบ” และคำภาค หลวงตีบูกก็ว่ “หาบ” ข้าพเจ้าเกรงว่ทางเมื่อได้ ออกเป็นพระราช บัญญัติไปแล้ว จะไปขัดต่อพระราชบัญญัติ ซึ่ง ทรง วัด เพราะฉะนั้น ขอหารือในที่ประชุม ให้คร้กตรองดูว่ ถ้าออกไปแล้ว เจ้าพนักงาน จะต้องทำผิดกฎหมายเป็นแน่ เพราะเหตุว่ เจ้าพนักงานจะต้องใช้ตาม มาตรการในพระราชบัญญัติซึ่ง ทรง วัด

พ.ท. หลวงวิภาควรัฐกิจ กล่าวว่ คำว่ “หาบ” เดี่ยวเรา ใช้มีอยู่ ๒ ประเภท คือ หาบหลวงหรือเท่ากับ ๖๐ กิโลแกรม ที่เราใช้กัน อยู่เยอระยะ แดงก็มี “หาบ” ซึ่งพอคำจันใช้กันอยู่ทั่วไปอีกประเภท หนึ่ง ถ้าเราใช้คำว่ “หาบ” ก็เป็นปัญหาข้อหนึ่ง ถ้าเราหันไปใช้ ให้ตรงกันกับมาตรา ซึ่ง ทรง วัด คือเป็นกิโลแกรม แดงกำหนด ได้ว่ ถ้าหากจะใช้เป็นหาบ หาบหลวงหนึ่งให้ เป็น ๖๐ กิโลแกรม ข้าพเจ้าก็เห็นพ้องตามที่ท่านสมาชิกเสนอว่เป็นกิโลแกรม

ท่าการแทนประชาชนสภา ฯ กล่าวว่ เช่นนั้นคุณก็รับรองอย่าง คุณพระนิพิง ฯ นะซี

หลวงวิภาควรัฐกิจ กล่าวว่ รับรอง

นายมังกร ส่ามเสน กล่าวว่ ตามคำในพระราชบัญญัติคำว่ “หาบ” คือเป็นคำรวม ๖๐ กิโลแกรมตามพระราชบัญญัติใหม่เอง

ภาษาค้าขายไม่เรียกว่า ๖๐ กิโลกรัม ใช่ว่า “หาบ” ในต่างประเทศ
ที่ยังมิได้ใช้กิโลกรัม คือใช้ปอนด์เตอร์ริง และการซื้อขายกันนั้นไม่
ได้ซื้อขายในสยาม เราซื้อขายกันในสิงคโปร์ และบั้นนี้ และการที่ใช้
มาตราหาบก็เห็นจะไม่ผิดอะไรก็ได้ ก็คือจะใช้ ๖๐ กิโลกรัมนั่นเอง

พ.ท. หลวงวิภาควรรณกิจ กล่าวว่า คำว่า “หาบ” นั้น มี
ความหมาย ๒ อย่าง หาบในตาด ไร่หาบจัน มีน้ำหนัก ๖๐ บ้าง
๘๐ บ้าง เหล่านี้ เราจะให้พิภักดิ์ สแตนดาร์ด (Standard) ในสหรัฐ
มลายูคงไม่ใช่ ๖๐ กิโลกรัม เป็น ๑ หาบ คงถือไปว่า ๖๐ กิโลกรัม
กับน้ำหนักย่อย ที่เทียบตามกรมศุลกากร เมื่อเร็ว ๆ นี้ก็คงใช้ของจัน
อยู่นั่นเอง เพิ่งเปลี่ยน เดียวนี้ของเขาก็ยังไม่เปลี่ยน เราจะใช้อันไหน
ให้ดี ก็ควรจะเปลี่ยน

พระยาศรีสุริยราชวรานุเคราะห์ กล่าวว่า เจ้าหน้าที่จะได้ไปเทียบ
กิโลกรัม เพื่อจะให้เป็นการสะดวกแก่ต่างประเทศ เพราะราคาซื้อ
ขายมาจากต่างประเทศเกิดขึ้นแล้ว เขาใช้กันอย่างนั้นแล้ว แต่ว่าจะรับ
ไปเทียบแล้วจะนับไว้ในท้ายนี้

ทำการแทนประชาชนสภา ฯ กล่าวว่า รัฐบาลจะรับไปเทียบให้
พอใจหรือไม่ คือได้ “หาบ” แล้ว มี “กิโลกรัม” ข้างท้าย

พระพิณิจนากกร ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่า การ
ที่ข้าพเจ้าทวงชนก็เพื่อจะช่วยรัฐบาล ไม่ใช่จะบังคับ จะไปเทียบหรือ

มีเทียบกันแล้วแต่ เมื่อรัฐบาลอยากจะทำผิดกฎหมาย ข้าพเจ้าก็ไม่
ทราบด้วย

นายกรัฐมนตรีกด่าว่า ข้าพเจ้าขอให้ฟังไว้แบบนี้ เพราะว่า
ถ้าไปเทียบเข้าด้วยกันไม่เข้ากัน จะเกิดเรื่อง เพราะฉะนั้นเขาใช้มา
ตั้งแต่ไหนตั้งแต่ไรวางไว้ เช่นนี้ ถ้าจะไปเทียบเช่น ๖๐ กิโลกรัม
มีเศษ หรือ ๖๐ กิโลกรัม เฉยๆ อย่างนี้ เคยได้ยินมามันจะเท่ากันไม่
ได้ เพราะฉะนั้น ทั้งเขาไว้ได้แล้ว

ร.ค. ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กด่าว่า ข้าพเจ้า
เห็นด้วย เพราะอีกประการหนึ่ง ในกฎเกณฑ์ที่มีเหมืองแร่มากที่สุดหรือ
ในนครศรีธรรมราชในเวลานี้ ก็ยังไม่ได้ใช้พระราชบัญญัติซึ่ง ทรง
วัด พระราชบัญญัติซึ่ง ทรง วัด ใช้เฉพาะท้องถิ่น เมื่อได้ประกาศ
ใช้ ^{๕๕}อันสมควรเป็นหาบอย่างหนึ่ง ^{๕๕}ที่ประชุมลงมติเสียก่อนว่า ถ้า
เมื่อไรเราได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติซึ่ง ทรง วัด ก็ให้อนุโตมเทียบ
เข้าไปเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้เสนอต่อสภาฯ ขอให้ใช้พระราชบัญญัตินั้นใน
บัญชีได้แล้ว

ทำการประธานสภาฯ กด่าว่า มีอะไรอีกหรือไม่ ในปัญหา
เรื่องนี้ ถ้าไม่มี ก็เป็นอันว่า ปัญหาเรื่องนี้เป็นอันตกไป แล้วแต่รัฐบาล
ใครจะแสดงความเห็นอะไรอีกบ้าง ถ้าไม่มี จะได้ขอมติในที่ประชุม
^{๕๕}ว่า การประชุมครั้งที่ ๒ ^{๕๕}นี้เป็นอันยุติลง ท่านผู้ใดเห็นว่า จะประชุม

ครั้งที่ ๓ ต่อไปได้ และถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้าน จะถือว่าให้ดำเนินการ
ประชุมครั้งที่ ๓ ต่อไป

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ครั้งที่ ๓ ก็มีว่า ที่ประชุม
จะรับพระราชบัญญัติให้ออกเป็นกฎหมายได้หรือไม่เท่านั้น ท่านผู้ใด
เห็นว่าพระราชบัญญัติควรจะออกเป็นกฎหมายบังคับได้ โปรดยกมือขึ้น
ที่ประชุมลงมติเห็นพ้องด้วย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เราจะได้พิจารณาระเบียบ
วาระต่อไป เรื่องชากรมฤตกนิ สภาฯ ได้สั่งให้สมาชิกไปตั้งแต่วันที่ ๕
มกราคม เวชาน ทางสภาฯ ยังไม่ได้รับแปรญัตติในเรื่องนี้เลย ตาม
ข้อบังคับก็ควรจะต้องสั่งสมาชิกพอใจตามร่างนั้นแล้ว ถ้าไม่มีใคร
แปรญัตติมา แปลว่าการปรึกษาครั้งที่ ๒ ก็หมดไป

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า
ตามที่รัฐบาลได้สั่งพระราชบัญญัติมาให้สมาชิก ก็เพื่อปรึกษาดู
ข้อบังคับ คือว่า จะได้มีเวลาเตรียมอ่าน ไม่ใช่ว่าเป็นระเบียบ
วาระ เพราะเพิ่งมาเป็นระเบียบวาระในการประชุมคราวนี้เอง จะถือ
ว่าที่ประชุมรับหลักการพระราชบัญญัตินี้ยังไม่ได้ ต้องให้ที่ประชุมปรึกษา
เป็นระเบียบวาระที่ ๓ รับหลักการเสียก่อน ซึ่งถ้ารับแล้วจะได้สั่งให้
กรรมาธิการต่อไป นี้ยังไม่ได้ประชุมปรึกษาระเบียบวาระที่ ๑

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า เร็องนี้ไต่ทำมาแต่ครั้งสภาฯ
เก่า ซึ่งสภาฯ เก่าได้รับหัตถ์เกล้า จึงได้มอบให้กรรมาธิการไปพิจารณา
ต่อมาเมื่อสภาฯ สมัยที่ ๒ เบ็ด ได้นำเข้ามาเสนอในสภาฯ นี้ ขอ
อนุญาตตั้งกรรมาธิการไปพิจารณาหัตถ์นั้นต่อไป สภาฯ นี้ได้อนุมัติแล้ว
เป็นอันว่าสภาฯ นี้ได้รับหัตถ์เกล้า

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าขอเสนอว่่า ให้เรา
ปฏิบัติตามที่เราทำมาในเรื่องนี้ ควรขอให้สภาฯ รับหัตถ์การหรือยัง
เมื่อรับหัตถ์การแล้วจะได้พิจารณาเป็นข้อๆ ไป

พระยาดำรงคมนาภิบาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม
กล่าวว่่า การที่จะพิจารณารับหัตถ์การตามร่างพระราชบัญญัติการ
มฤตก ข้าพเจ้าสงสัยว่่า ตามร่างพระราชบัญญัติมฤตกเกี่ยวถึงใน
กองพระราชมนุคด้วยหรือเปล่า ถ้าเกี่ยว เช่น พระบรมมหาราชวัง
และพระราชวังต่างๆ ที่อยู่ตามหัวเมือง จรรวมมาอยู่ในกองมฤตกด้วย
หรือจะแยก

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าขอโทษที่ได้เข้าใจ
คลาดเคลื่อนไป คือ กรรมาธิการชุดนี้ เป็นกรรมาธิการซึ่งสภาฯ ตั้ง
ให้ไปร่างพระราชบัญญัตินี้ ผิดกับกรรมาธิการอื่นๆ ซึ่งมีผู้เสนอร่าง
พระราชบัญญัติมา แล้วไปพิจารณา ในชั้นนี้ ข้าพเจ้าอยากจะขอให้ที่
ประชุมรับร่างที่รายงานของกรรมาธิการเสนอขึ้นมา พิจารณาเสียก่อน
ก็แปลว่่ารับหัตถ์การนั่นเอง เพราะฉะนั้นถ้าท่านผู้ใดเห็นอย่างใด.....

หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่่า คือ ข้าพเจ้ายังสงสัยแะยัง
จำได้ค้ดบค้ด้ายค้ดบค้ดว่่า ค้ดแต่ก้ก่อนมีค้ดส่ภาฯ ภายค้ดงค้ดองรัฐธรรมนุญ
เมื่อกันที่ ๓๐ ธันวาคม ได้เสนอก้ดอ้ดส่ภาฯ ในค้ดงันนั้น ไม่น่ใจ อยวาก
จะกวมรัฐบวถ จะจ้ค้ความข้อนน่ได้หร้ือไม่ ขอให้ส้อบส่จน

พระยวนิตีค้ส้ดศรไฟศวถย้ ก้ดว่่าว่่า เรื่อกันข้าพเจ้จ้จำได้ว่่าส่ภาฯ
ได้รับค้ดก้การค้ดว่่า จะออกก้ภาฯม้ฤคค้ ค้ดง้ได้ค้ดง้กรรมาค้การข้
พิจวรณว่่า ฉะน้ฉะน้จ้มีอย้ค้ก้เพียงว่่า จะรับว่่ายว่่างานของกรรมาค้การ
แะรับว่่างของเขว่าหร้ือไม่

ร.ค. เนคท พุนว้ค้ฉน้ ก้ดว่่าว่่า เรื่อกัน ข้าพเจ้ขอส้นบ้ส่จน
ว่่า ได้เคยเสนอก้ว่่างไว้ค้ว่่างหนึ่งค้ดว่่า ฉะน้ส่ภาฯ ได้ค้ดง้กรรมาค้การข้
ค้คือ มีเจ้ว่่าพระยว่่าพช้ยญว่่าค้ได้เบ้นประชว่่านกรรมาค้การในเรื่อกัน น้ข้าพเจ้
ขอข้ณน้ยว่่าได้เคยเสนอก้ว่่างค้ว่่างหนึ่งค้ดว่่า

ท้ว่่าการแทนประชว่่านส่ภาฯ ก้ดว่่าว่่า ที่จ้จ้ริง ก้มีข้อบบ้งค้บช้ค้ดเจ้น
อย้เหมือนกัน ถ้ข้าพเจ้ไม่ว่่าใจฉิค้ด ค้คือว่่า ญัตติค้ใดฯ ข้ซึ่งส่ภาฯ
ก้ก่อนได้ค้ค้ว่่างอย้ พอเบ้ค้ดประชว่่าม้ใหม่ ญัตติค้เหต้ว่่านค้ค้ก้ไป ไม่ว่่าค้ว่่า
จะเขว่่าเข้ามาพิจวรณว่่าอีก แต่เรื่อกันโดยค้เบ้นประโยชน้ ค้ดง้ได้หร้ือ
พ้ชน้มว่่าก้น้ค้ก้ ให้กรรมาค้การน้ไปพิจวรณว่่างกันค้ค้ว่่าไป ฉะน้ฉะน้
เรว่่าก้ค้ดง้ก้ดบ้มารับค้ดก้การในส่ภาฯ น้ใหม่ ผู้ค้ใดจะท้ก้ท้วงในข้อบบ้ว่่าง

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวหาว่า ข้าพเจ้าเข้าใจว่า เมื่อมีสภาฯ
สมัยที่ ๒ นั้นแล้ว เราได้ตั้งกรรมาธิการใหม่นั้น และเราได้รับรอง
พระราชบัญญัตินั้น ไม่เช่นนั้น ก็ไม่รับรองเป็นแน่ ไม่ใช่ว่า ถ้าเรา
จะไปนั่งไม่เก็บภาษีมฤตกนั้น ไม่ถูก เพราะว่าเราได้รับรองแล้ว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหาว่า อยู่ในปัญหาว่า กรรมาธิการ
จะคดีกันได้ ในทางที่ข้าพเจ้าพูดมาแล้ว ขอให้ที่ประชุมมันคดีกันว่า เรา
ควรจะเอาอย่างไร ท่านผู้ใดเห็นว่า เราควรจะลงมติตามหลักการ
นี้เสียก่อนอีกครึ่ง โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกที่ต้องการให้รับหลักการไว้ พิจารณาเสียก่อนมี ๔๕

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหาว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะ
พิจารณาเป็นวาระที่ ๒ ได้ทีเดียว คือพิจารณาตามมาตรา โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกที่ต้องการให้พิจารณาเป็นวาระที่ ๒ ได้ทีเดียว มี ๓๗

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหาว่า ก่อนที่จะรับหลักการ ท่าน
ผู้ใดจะมีอภิปรายอะไรบ้างหรือไม่

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าวหา
ในการที่ร่างพระราชบัญญัติอากรมฤตกนั้นขึ้น อยากจะขอถามรัฐบาล
เสียสักหน่อย ว่ามีเหตุผลอย่างไรในการร่างพระราชบัญญัตินี้ ขอ
ให้แสดงในที่ประชุมให้ชัดเจน

ทำการแทน ประธานสภาฯ กล่าวว่ ให้ถามกรรมวิธีการ

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่
และขอถามกรรมวิธีการ

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ ถ้าหากว่จะพูดถึงเหตุผลในการ
ออกพระราชบัญญัติอากรมฤตก ก็คงตอบอย่างเดียวกับที่เจ้าคุณรัฐมนตรี
(พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์) ได้อธิบายมาแลว คือรัฐจะต้องหาเงิน
จากการเก็บภาษีอากร รัฐจะเอาดินมาขุดไม่ได้ จึงต้องเอาจากการ
เก็บภาษีอากร ในการเก็บภาษี เราจะเก็บภาษีอะไรบ้าง รัฐขาดไม่ได้
ความตั้งใจเป็นอย่างยิ่ง ที่จะไม่ให้เป็นที่เดือดร้อนแก่คนจน การ
เก็บภาษีอากรมฤตกเป็นภาษีที่เสียงายที่สุด เป็นภาษีที่ไม่ทำความเดือด
ร้อน เพราะผู้เสียได้เงินมา & หมั้นบาทเสียเพียง & รัชบาท เป็น
วิธีเสียที่งายที่สุด ความดำริของสภาฯ ที่แหวมากที่สุด ของรัฐบาลก็ดี
จึงเห็นว่าควรจะมีกำรเก็บอากรมฤตกขึ้นอย่างหนึ่ง

ร.ท.ทองคำ คล้ายโอภาส ผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี กล่าวว่
พระราชบัญญัติอากรมฤตก ปรากฏว่สภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ ๓ ได้
ประชุมปรึกษาอย่างโยนถดของกันไปโยนถดของกันมา คงหลายครั้งหลาย
คราว ผลที่ได้ก็คือ ต้องเขว้างมาเสนอในสภาฯ สมัยที่ ๒ นี้
ซึ่งเป็นเหตุชวนให้น่าคิดว่า อาจมีการรูดหน้าปะจุมกกันอยู่มาก จึง
ออกประกาศใช้เป็นกฎหมายไม่ได้ ตามความเห็นของสมาชิกถ่วงมากใน

ครึ่งกระนั้น เพราะฉะนั้นในครึ่งกระนั้น ถ้าหากที่ประชุมตงมติพร้อมกันว่า
 ควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้ พิจารณาแล้ว ข้าพเจ้าขอ
 เสนอความเห็นเห็นว่า สภาฯ เราเดี๋ยวนี้อย่าทำเนียบนามเหมือนสภาฯ สมัย
 ก่อนเคย ควรรับพิจารณาวาระที่ ๒ ที่ ๓ ให้เสร็จจ้ดกันไป แล้วให้ออก
 ประกาศใช้เป็นกฎหมายเสียโดยเร็ว ถ้ามาปรึกษากันอย่างโอเอ๊ฮี้ นี่
 เป็นการเสียเวลาเกินไปแล้ว จะขาดเงินที่ควรจะได้เป็นจำนวนหนึ่อย่าง
 ไม้ แต่ก็เป็นการทราบกันด้วยแล้วว่ เวลานี้ เรากำลังต้องการ
 เงิน จะทำอะไรหลายอย่าง เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของราษฎร อัน
 เนื่องมาแต่โรคภัย ให้เบาบางลง จะรอช้าอยู่ไม่ได้

ส่วนการกระทบกระเทือนอันเนื่องแต่การยกเลิกภาษีอนันนนั้น ย่อม
 มีได้เป็นธรรมดา แต่ไม่สู้มากนัก ค่าที่เก็บภาษีจากคนมี ไม่ได้เดือด
 ร้อนมากเหมือนเก็บจากคนจน อีกประการหนึ่ง คนทั่วๆ ไปย่อม
 ทราบดีว่ การเก็บภาษีมฤตก เป็นการเสมอภาค และเป็นภาระที่หนักเข้าห
 ความยุติธรรมที่สุด อันจะได้สมัครสมานฐานะระหว่างคนมีกับคนจน
 กฏธรรมดาค่าที่เห็นง่าย ๆ มีอยู่จ้ว่ คนมีไม่ได้มั่งมีเพราะเงินได้
 มั่งมีเพราะอาศัยผู้จน เช่นที่แรกซื้อที่ดินไว้ด้วยราคาเพียงเล็กน้อย ภาย
 หลังที่แถวนั้นคนมาอยู่กันคับคั่ง ที่นั้นเกิดมีราคาแพงขึ้นหลายเท่าตัว ดังนั้น
 จะไม่เรียกว่าชุมนุมชนทำให้เกิดความร่ำรวยขึ้นอย่างไรได้ ฉะนั้นการ
 ที่คนมีเสียภาษีมฤตกเพื่อเอาเงินไปทำประโยชน์ให้แก่ผู้จนทั่วไป ก็เป็น
 การยุติธรรมดีแล้ว หรือถ้าคิดไปอีกที ก็เท่ากับได้เงินออกมาจ้ว่

ฝูงชน เพื่อให้ฝูงชนนั้นกลับมาทำประโยชน์แก่ผู้บรมฤคคณนตนเอง

ร.อ. หาดวงษ์รังนาจาสวัสดิ์ ร.น. กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอส่งเสริมให้รับหลักการเรื่องภาษีอากรมฤคคณนไว้พิจารณา เพราะเหตุว่า ตามที่กรมการกร่างพระราชบัญญัติได้กล่าวมาแล้วนั้น เป็นการถูกต้อง และข้าพเจ้าขอเสริมอีกเล็กน้อยว่า นโยบายในการที่รัฐบาลจำเป็นต้องเก็บภาษีอากรก็เพื่อใช้ในการบำรุงประเทศ เพราะฉะนั้นรัฐบาลก็จำเป็นต้องที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเก็บภาษีที่ราษฎรพอจะเสียได้ และเป็นภาษีที่ยุติธรรม เพราะฉะนั้นรัฐบาลเมื่อออกนั้นจึงได้ดำเนินมา เพราะพระราชบัญญัติเงินได้ พระราชบัญญัติการค่า ซึ่งเป็นในทำนองเดียวกัน คือเป็นภาษีเช่นเดียวกับภาษีมฤคคณน หากที่ประชุมนี้ถนัดความคิดเสีย ไม่ยอมรับหลักการอากรมฤคคณนแล้ว ข้าพเจ้าขอเสนอต่อไปว่า เราควรจะได้เลิกพระราชบัญญัติเงินได้ พระราชบัญญัติการค่า ซึ่งเป็นประเภทเดียวกันด้วย และภาษีนั้นจะให้ความเดือดร้อนแก่ผู้เสียมากกว่าภาษีมฤคคณน

ร.ต. เนตร พุนนิจวัฒน์ กล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นด้วยตามคำของสมาชิกทุกคน แต่จะขอแก้คำว่า สภา ฯ นั้นเป็นนาม เพราะจะต้องเกี่ยวข้องกับรายงานการประชุม ข้าพเจ้าขอกล่าวว่า สภา ฯ สมัยนั้นหาได้เป็นนามไม่ สภา ฯ เจริญรุ่งเรืองจะให้เรื่องภาษีมฤคคณนกับออกเสียด้วยซ้ำ

เพราะรู้สึกความจำเป็นตั้งได้กต่างกันมาแต่จ แต่ความช้านน อยู่ที
กรรมวิธีการต่างหาก สภา ฯ มีหน้าที่จะลงมติว่า จะเอาอย่างไร เมื่อ
เขาไม่ตั้งร่างมาแต่จ สภา ฯ จะทำอย่างไรได้ เพราะฉะนั้นขอให้สมาชิก
ทุกคนเข้าใจว่า สภา ฯ แรกหาได้เนียบนามไม่ ถ้าท่านเห็นควร ก็น่าจะ
ลงมติรับหลักการเสียในบัดนี้เลย

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรี กล่าวว่ โดยเหตุที่ข้าพเจ้า
ได้รับหน้าที่ ได้กรรมวิธีการตั้งแต่ตั้งเดิมมาจนบัดนี้ ขอตอบสัก ๒-๓ คำ
ในการที่ทำการไม่ใช่ช่วยที่ใคร เพราะเหตุในประเทศสยามเก็บภาษี
มฤคกน มีปัญหาโต้เถียงกันมาก บอกว่าจะทำลายวงศ์ตระกูล
ประการหนึ่ง จะทำลายให้คนมั่งมีที่พอเก็บได้เล็กน้อย เพราะคนไทย
เป็นคนมีทรัพย์เป็นทีดิน ถ้าเก็บภาษีมฤคกนไม่สมควร ไม่เหมาะกับควม
สามารถของคนที่จะเสีย อาจทำให้คนหนีหายคงร่อยคงพัน ความคิด
เป็นเหตุให้กรรมวิธีการตั้งแต่ตั้งเดิมมาได้ ค้นคว้าหาหลักเทียบเคียงกับของ
หลายประเทศด้วยกัน และปรากฏว่า ในประเทศหนึ่ง คืออียิปต์เขาตั้ง
เก็บภาษีนี้ คิดไปคิดมา ทำให้การที่หาได้ในทางภาษีนี้ขาดทุน ในการที่
จะตั้งเจ้าพนักงานสำหรับเก็บ เหตุฉะนั้นกรรมวิธีการที่ได้รับมอบหมาย
หน้าต้นได้พิจารณาโดยเคร่งครัด ในการที่ออกมา นี้เพื่อจะให้
ประโยชน์จริง ๆ ต้องทำให้ได้ฐานะ ประมาณดูจะได้ไม่เป็นที่เดือดร้อน
คนไทยที่ปรากฏว่ามีชื่อว่าเป็นคนมีเงินก็มีไม่มากนัก ไม่มีพอเท่าที่คน

โดยมากก็คิดเห็นนัยเดียว เพราะเหตุว่าเมืองเราไม่ใช่เป็นเมืองพ่อค้าเป็นเมืองเพาะปลูก เพราะฉะนั้นการที่จะเก็บภาษีอากรก็ไม่ใช่เป็นการเดือดร้อน เพราะฉะนั้นจึงได้ปรึกษาหารือกันในเรื่องระหว่าง วงกรรมาธิการหลายครั้งหลายครา และได้ปรึกษาผู้รู้เช่นกรรมการร่างกฎหมาย ในการชำระไม่ใช่ชำระด้วยการเนียบนาบดูหน้าประมุขมิได้เลย การที่เป็นกรรมาธิการนั้น ต้องทำคามหน้าที่ และที่จะคิดค้นคว้าหาหนทางเพื่อเป็นประโยชน์ของผู้เสีย และผู้ตาย และทรัพย์สินของแผ่นดินที่ต้องมาใช้จ่ายในการทำ ด้วยเหตุเหล่านี้ การจึงได้ทำต่อมา เมื่อสภามติการเรื่องนัยนี้ได้ทำตลอดมา ไม่ใช่ว่ากรรมาธิการไม่ได้ค้นคว้าหาหลักฐานสำหรับทำพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นในชั้นข้าพเจ้าขอยืนยันว่า กรรมาธิการไม่ได้ชำระ แต่เหตุภายนอกทำให้ชำระ ขอปรารถนาเวียนให้ทราบด้วย.

พระยานิติศาสตร์ไพศาล รัฐมนตรี ถัดมาว่า ข้าพเจ้าอยากจะกล่าวถ้อยคำ สักเล็กน้อย เพื่อสนับสนุนใน ข้อที่ ควรรับหลักการ เรื่อง ภาษีมรดกนั้น นอกจากนั้นเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วในการเก็บภาษีอากร ข้าพเจ้าก็มีเหตุผลอีก คือตามวิชาการในเรื่องภาษีอากร ท่านที่ศึกษาเรื่องภาษีอากรมาคงจะรู้อะไรของการเก็บภาษีอากรนั้นที่ใช้ภาษาอังกฤษว่า ยู มัสต ออคท ออน เดอะ เวลท (You must act on the wealth) ให้เก็บจากความมั่งมี คนเรามักเข้าใจผิด เราไม่ได้เก็บภาษีจากคนจนลุง ตา ย่า ยาย มีเงินเหลือตกอยู่แก่หลาน มีเหตุผลที่เก็บภาษีได้

เพราะฉะนั้น เป็นภาษาที่ไม่เค็ดร่อนแก่ใครหมด คือหมายความว่า สิ่ง
 ที่จะได้มามากก็ได้มาน้อยหน่อย ภาษาที่ไม่มากมายอะไร มีข้อททาน
 ลัมาชิกบางคนกล่าวมาแต่ที่ว่า เมืองไทยเรามีที่ดิน ไม่ใช่เงิน การมีที่ดิน
 อย่างเมืองอังกฤษ เขาจัดกันอย่างไร เขาจึงสำเร็จได้ ข้าพเจ้าขออ้าง
 ว่าเกือบทุกประเทศในโลกนี้เขาเก็บภาษ้อากรมฤคก แล้วเราทำไมไม่
 เก็บเท่า เป็นการสละอย่างสมควรอย่างยิ่ง ที่จะเก็บเพื่อแบ่งเบาความหนัก
 บ่าของรัฐบาล เป็นการแบ่งได้อย่างดีที่สุด เราแบ่งจากรายได้ที่จะได้
 มากให้เป็นน้อย แทนที่จะเก็บรัชูปการ ซึ่งได้ทราบว่าจะคิดผ่อนผัน
 ให้เก็บน้อยลง ภาษ้นแหละจะช่วยให้น้อยลง ถ้าหากว่าเราไม่เก็บภาษ
 อากรมฤคก รัฐบาล ตดมากไม่ได้ ต้องเอาภาษ้อื่น ๆ มาจุนเจือมากขึ้น
 ภาษ้อื่น ๆ ก็มีมาแล้ว เพราะฉะนั้นภาษ้อากรมฤคกเป็นภาษ้อสมควรที่สุด
 ซึ่งวิธการจะเก็บเพียงไร เจ้าหน้าที่ คือกรมการได้พิจารณาแล้ว เห็น
 ว่าไม่เค็ดร่อนแก่ใครมากมายเลย

นานมณู บริสุทธี ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่
 คณะรัฐบาล หายคนได้ พูด ท่านอง ที่กตวิธมาชิก จะไม่เห็นด้วย หลักการ
 กถิวว่าจะไม่รับหลักการ ข้าพเจ้าเห็นด้วยหลักการ ยินดีรับรองทุกเมื่อ
 ที่ขอให้รับรองหลักการเสียก่อน ก็เพื่อจะรักษาระเบียบข้อบังคับท่านน
 เอง

หลวงวรนิตปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่ ข้าพเจ้า
 ใครที่จะถามกรรมาธิการในเรื่องนี้ ว่าในต่างประเทศนั้น เรื่องเงินภาษ

อากรมฤคกนั้น เขาเอาไปใช้ในกิจการประเภทใดบ้าง และข้าพเจ้าใคร่
จะเสนอแนะให้รัฐบาลเอาไปใช้ในทางบำรุงการศึกษา และทาง
สาธารณสุข

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าววา นี่เห็นจะเป็นคนละเรื่อง
เด็ดเดี่ยว คือไปนั้นข้าพเจ้าจะได้รับให้รับหลักการ ท่านผู้ใดเห็นว่าควร
จะรับหลักการนี้ไว้ ไปพิจารณาต่อไป

มีสมาชิกรับรองเป็นส่วนมาก

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าววา พร้อมเพรียงแล้ว จะได้
ส่งร่างนี้ไปให้กรรมาธิการประจำของสภา ฯ พิจารณาต่อไป

หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าววา เรื่องนี้เป็นเรื่องพิเศษ ไม่ใช่
เป็นเรื่องกฎหมายอย่างธรรมดา ข้าพเจ้าขอเสนอให้คณะกรรมาธิการ
วิสามัญชุดเดิมพิจารณาต่อไปโดยไม่ต้องตั้งใหม่ คือขอให้ท่านที่เป็น
กรรมาธิการวิสามัญนี้คงเป็นกรรมาธิการพิจารณาต่อไป ถ้าไม่เช่นนั้น
ข้าพเจ้ายังจำได้ว่า มีกวาง ว่าจะนำมาถึงสภา ฯ ยิ่งตั้งกันขึ้นใหม่ก็
ยิ่งไปกันใหญ่ ความประสงค์ของท่านสมาชิกที่ท่านแสดงมานั้นก็ไม่ต่ำเรี่ย

นายมงคล วัฒนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าววา ข้าพเจ้าขอรับรอง และขอให้พิจารณาในบัดนี้

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าววา
เมื่อเรื่องนี้เป็นอันว่าจะมอบให้กรรมาธิการไปพิจารณาแล้ว ข้าพเจ้าขอ
เสนอข้อสงสัยในเรื่องพระราชบัญญัติเล็กน้อยได้หรือไม่

๔๗๓

ทำการแทนประชาชนสภา ฯ กล่าวว่ เอาไว้ที่หลังต่อไป กรรมมา
ชกรรับไปแล้ว เราจะมีความเห็นไปยังกรรมชกรได้ ทุกตั้งทุกอย่าง
ย่อมมีความเห็นทงนั้น ขอให้ที่ประชุมกำหนดเสียว่า ให้ไปพิจารณา
เท่าไร ก็วัน จะได้เร็วทันใจหน่อย

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่
ตามข้อบังคับเราจะต้องส่งไปยังกรรมชกรเจ้าหน้าที่

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่ กรรมชกรในขณะนี้ได้ทำการ
โดยเต็มสติปัญญาแล้ว แลระดับก็ได้เสนอขมมาแล้ว ขอให้ที่ประชุม
พิจารณาต่อไป

ทำการแทนประชาชนสภา ฯ กล่าวว่ ท่านเสนอในหน้าที่
กรรมชกร หรือสมาชิก

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่ เสนอในหน้าที่กรรมชกร
หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่ ข้าพเจ้าขอเสนอในฐานะ
สมาชิก คือขอให้สภา ฯ นั่งมือพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ที่
หากว่าส่งกลับไปกรรมชกรก็ส่งกลับมาอีก เพราะฉะนั้นควรพิจารณา
รวดเร็ว

ทำการแทนประชาชนสภา ฯ กล่าวว่ ถูกแล้ว เรื่องนี้ไม่ใช่เป็น
เรื่องที่เสนอ เรามารับหลักการ สมาชิกจะได้มีโอกาสแปรญัตติใน

มาตราต่างๆ ควรจะแปรอย่างไร ถ้าเราจะพิจารณาในเวลานี้ ไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกแปรญัตติต้อง เปลี่ยนเป็น ข้อ ปรีกษาคัดค้านจึง จะทำได้ ใน ๗ วันก็ได้ ในครั้งหน้าก็ได้ สมาชิกจะได้มีโอกาสแปรญัตติตาม มาตรา ขอให้ที่ประชุมตกลงมติว่าจะให้พิจารณาภายในกี่วัน

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวว่ ข้าพเจ้าขอเสนอให้มีการพิจารณาในบัดนี้ ตามที่ท่านสมาชิก ผู้หนึ่งเสนอขึ้นทราบว่า เรื่องนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องที่ค้างมา อีกประการ หนึ่งได้สั่งให้สมาชิกทราบ เป็นเวลา ๓๕ - ๓๖ วัน อีกประการหนึ่ง ซึ่ง คณะกรรมมาธิการได้รับรองว่าได้ทำจนหมดความสามารถไม่มีอะไรจะทำ ให้ดีขึ้นอีกแล้ว จึงควรพิจารณาคือไปอีก อย่าให้ช้า

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่ การพิจารณาคัดค้านต้องมาจากวิบุลยาร้องขอ หรือมาจาก สมาชิก ๒ ใน ๓

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่ ถูกแล้ว เท่าที่อ้าง

ร.ท. ทองคำ ค้ายไธมาศ ผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี กล่าวว่ ข้าพเจ้าขอเสนอความเห็นว่ ควรจะโหวตกันดีกว่า ว่าควร จะเลื่อนต่อไปภายใน ๗ วัน หรือว่าจะพิจารณากันเดี๋ยวนี้

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่ ไม่ใช่คัดค้านที่จะพดนั้น ขอ ให้พิจารณาภายในเท่านั้นเท่านั้น ตามข้อบังคับสภา ฯ นี้ไม่มีกำหนด

แล้วแต่สภาฯ เห็นเห็นว่าสมาชิกได้มีการแปรญัตติก่อนพอแล้ว แต่
จะให้เข้าระเบียบวาระก็ตามใจ

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าว
ว่า ข้าราชการให้พิจารณาด้วย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้รับรอง ๒๓ คน
ผู้รับรองด้วย ยืนยัน
มีผู้ยืนยัน ๖๑ คน

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า ประธานโทษไม่ตกตามข้อบังคับ ต้อง ๒ ใน ๓ ต้อง ๘๖
หรือเมื่อรัฐบาลร้องขอ ไม่ใช่ ๓ ใน ๓ ควรนับใหม่

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่ามีผู้เห็นว่าการพร้อมเพรียง
กันแล้ว ข้าราชการให้พิจารณารวดเดียว

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า เดียวเราลงมติไปอย่างนี้ ท่านเราแพ้แล้ว เราจะมาหมุน
มันผิดระเบียบเหตุเกินไป คือเราลงมติว่า เราจะพิจารณารวดเดียว
หรือไม่ ถ้ามีผู้รับรองถึง ๒ ใน ๓ เราจึงจะพิจารณารวดเดียวได้ เมื่อเรา
ลงมติแพ้ไปแล้ว รัฐบาลจะกลับมาพิจารณารวดเดียวไม่ได้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีสมาชิกยืนยัน เพื่อ
ขอให้โหวตรวดเดียว เมื่อนับตามเสียงสมาชิกไม่ถึงครึ่ง เพราะฉะนั้น
เป็นอันว่ารับรองญัตตินั้นไม่ได้ เป็นอันตกไป

นายกรัฐมนตรี ขอให้หม่อมเจ้าวรรณไศยากร อรรถวรรณ ทรง
ช
ชแจง

ทำการแทนประธานสภาฯ อนุมัติ

หม่อมเจ้าวรรณไศยากร อรรถวรรณ ทรงแถลงว่า ในการที่
รัฐบาลเสนอญัตติให้พิจารณารวดเดียว นั้น ไม่ใช่เป็นการดบด้าง
หรือยุติเค็มแพ้ไปแล้ว เพราะอันที่จริงญัตติยังไม่ได้ลงมติกัน เป็น
แต่เพียงมีผู้เสนอ และรับรอง ตาม ญัตติพระราชบัญญัติขึ้น เกี่ยวกับอากร
มฤตก ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐบาลโดยตรง หน้าที่ฝ่ายบริหาร พระราช
บัญญัติว่าด้วยอากร มีสภาพต่างกับพระราชบัญญัติอื่น ๆ ทั่วไป เป็น
เรื่องในอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลโดยตรง เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยว
ข้องรัฐบาลโดยตรง ญัตติที่รัฐบาลเสนอนั้น เป็นญัตติซ้อนอีกทีหนึ่ง
รัฐบาลเห็นว่าเป็นการสมควรจะขอให้พิจารณารวดเดียว เพราะฉะนั้น
ไม่เป็นการดบด้างหรือว่าไปเกี่ยวข้องของตัดหนทาง

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า ตามคำหนังสือว่า ถัดมาอีก ๒ ใน ๓ ร้อยขอ คำว่า
ร้อยขอเมื่อมีผู้เสนอร้อยขอให้พิจารณาด่วนแล้ว ผู้รับรองผู้นั้น เป็น
ผู้ร้อยขอ ไม่ได้เป็นปัญหาของการด่วน คือเดยวัน การที่จะให้
พิจารณาด่วน ผู้รับรองทั้งหลายเป็นผู้ร้อยขอ ไม่เป็นปัญหาของ
การลงมติ การลงมติเป็นข้อสรุปหนึ่ง และการร้อยขอเป็นข้อสรุปหนึ่ง

ทำการแทนประชาชนภาฯ กล่าวคือ เมื่อคน มีของขอให้ตั้งมค
 ด้วน เมื่อนับเข้าตามจำนวน ตามที่สมัครยื่นขึ้นขอให้ปรึกษา
 เป็นการด้วน ได้ ๖๓ คือ ๓๓๐ คำขอนั้นก็ตกไปในตัว จึงจะมีปัญหา
 อีกต่อไปว่า จะเอากันอย่างไร ไม่ใช่ว่าจะคับทที่เดียว แต่ต่อมารัฐบาด
 ด้วนขอขึ้น ขอให้พิจารณาเป็นการด้วน คือญัตติเรื่องขอขึ้น ตกไป
 แล้ว โดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่พอ ไม่พียงแต่ ปัญหาต่อไป
 ข้าพเจ้าถือตามมาตรว่า ในเรื่องข้อบังคับ เห็นว่ารัฐบาลขอขึ้นถูก
 แล้ว บัดนี้จะได้พิจารณาอาระที่ ๒ ต่อไป และจะได้ให้เลขาฯ อ่าน

เลขาธิการสภาฯ อ่านร่างพระราชบัญญัติอากรมฤตก และการ
 รับมฤตก พุทธศักราช ๒๔๗๖

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
 กล่าวถึง คณะขอพระราชบัญญัติอากรมฤตกและรับมฤตก ข้าพเจ้า
 เอง ก็ไม่ค่อยถนัดในการวิชาอักษรศาสตร์ เห็นว่า จะยาวไป
 ความจริงร่างพระราชบัญญัติให้ ไซ้เป็นท่านองวิเคาระห์ศัพท์ในตัว ควร
 จะมีข้อแต่เพียงว่า พระราชบัญญัติอากรมฤตก พุทธศักราช ๒๔๗๖
 แล้วส่วนที่ว่าอากรมฤตกคืออะไร เราได้ในมาตรา ๓ เช่นว่า อากร
 มฤตกหมายความว่า อากรที่บังคับเก็บจากกองมฤตก และจากการ
 รับมฤตก ไม่ควรเราจะเอาการรับมฤตกนั้นออกจะยื่นเยื่อไปหน่อย

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่
 ข้าพเจ้ามีความสงสัยในเรื่องชื่อของพระราชบัญญัตินี้ ว่าทำไมจึงเรียก
 พระราชบัญญัติอากรมฤตก ฯ ทำไมจึงไม่เรียกว่า พระราชบัญญัติ
 ภาษีมฤตก ฯ ในคำปรารภของพระราชบัญญัติตนเองก็กล่าวว่า “โดยที่
 สภาผู้แทนราษฎรถวญคำปรึกษาว่า สัมควรเก็บภาษีมฤตกของผู้ตาย
 และการรับมฤตก” เป็นการชักกันอยู่กับชื่อของพระราชบัญญัติ
 คำว่า “ภาษี” กับ “อากร” นั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าต่างกัน คือ
 ภาษีก่อการที่เราถูกบังคับให้เสีย ๑๐๐ บาทจำนวนหนึ่งให้แก่ประเทศ
 สำหรับรัฐบาลจะได้ใช้จ่าย เพื่อประโยชน์สุขของราษฎร โดยมีได้ระบุ
 จำกัดว่า ประโยชน์นั้น เป็นอันหนึ่งอันใด เราเกิดมาในประเทศใด
 ยากจนหรือมั่งมีก็ตาม เราย่อมได้รับความคุ้มครองของรัฐบาลตลอดมา
 เช่นในเรื่องพิทักษ์ชีวิตและทรัพย์สินสมบัติ เพราะฉะนั้นการเสียภาษีจึงเป็น
 การชำระเงินเข้าร่วมประโยชน์ส่วนรวม คือทั่ว ๆ ไปไม่จำกัดว่าผู้เสียภาษี
 จะได้รับประโยชน์อันหนึ่งอันใด โดยเฉพาะเป็นการตอบแทนในทันที
 หรือในเจตนาใดโดยเฉพาะ ส่วนอากรนั้นข้าพเจ้าเข้าใจว่า เป็นการ
 เสียเงินจำนวนหนึ่งเพื่อประโยชน์ของมหาชน คือประเทศ สำหรับ
 ผู้เสียจะได้รับอุปการะ (Service) อย่างหนึ่งจากรัฐบาล เช่นค่าธรรมเนียม
 เนียมจกทะเบียน รถ เรือ ค่าธรรมเนียมสัญญาจ้างของ ค่าธรรมเนียม

ขุนคำด ฯลฯ เป็นต้น เหล่านี้ ผู้เดียวได้รับประโยชน์เฉพาะอย่างใด
อย่างหนึ่ง คือในการที่รัฐบาลรับไว้และรับใช้

เรื่องภาษีมรดกที่เรียกว่าอากรมรดกนั้น ยังมองไม่เห็นว่ามีผู้ตาย
กัก ผู้รับมรดกกัก จะได้รับประโยชน์อันใดอันหนึ่งโดยเฉพาะ เป็น
การตอบแทนที่ตรงไหน ถ้าจะว่าการได้รับมรดกนั้นเป็นเครื่องตอบ
เล่า ก็ไม่ใช่ เพราะถึงอย่างไร ผู้รับซึ่งจะเสียภาษีนกมีสิทธิจะรับ
ตามกฎหมายเรื่องมรดกอยู่แล้ว รัฐบาลไม่ใช่เจ้าของ จะเข้าไป
หวังเห็นชอบของเขาได้หาได้ไม่ ถ้าจะว่ารัฐบาลให้อุปการะคือช่วยให้
มรดกเปลี่ยนมือ ก็ใช่ก็ เพราะถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ ก็ไม่ต้อง
จดทะเบียนการเปลี่ยนมือ และถึงจะเป็นอสังหาริมทรัพย์ การจดทะเบียน
เรื่องเปลี่ยนมือ ก็มีกฎหมายเรื่องทรัพย์สินบัญญัติไว้ต่างหากแล้ว
หรือถ้าจะว่ารัฐบาลเก็บภาษีมรดก ก็เพราะผู้รับมรดกจะได้รับช่วง
ประโยชน์มาจากเจ้ามรดก คือประโยชน์ในการที่รัฐบาลของประเทศ
ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินมรดกนั้นมาแต่เดิม จนเป็นก่อนเป็นกองเงินเล่า
นั้นก็ใช้ประโยชน์เฉพาะ และถ้าถือเกณฑ์ของนั้น กลับจะทำให้เห็นว่า
เป็นเรื่องเก็บภาษี ยิ่งสมควรจะใช้คำว่าภาษี หนักขึ้นไปอีก ถ้าจะ
ว่าถึงประโยชน์ของเจ้ามรดกผู้ตาย ก็ยังมองไม่เห็น กลับจะเข้าใจ
ไปว่า เป็นการเสียค่าธรรมเนียมการตาย หรือหนึ่งนัยหนึ่ง กตายเป็น
ว่า “ความตายนั้นต้องเสียค่าธรรมเนียม” ซึ่งน่าประหลาดอยู่ไม่น้อย
ในร่างภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า แทกซ์ (Tax) หรือ ฟี (Fee) ขำพเจ้า

ไม่ทราบเกิดสงสัยอยู่ดังนี้ จึงขอให้กรมมาธิการอธิบายให้เป็นที่แจ่มแจ้งด้วย

เจ้าพระยามุขมนตรี ประธานกรรมการ กล่าว ว่า ในเรื่องข้อพระราชบัญญัติ เราได้ปรึกษาอยู่นานเหมือนกัน แต่เดิมจะเรียกว่า อากรมฤคคต่าง ๆ ก็รู้ดีว่า การเก็บอากรนั้น มีเก็บ ๒ ชั้น คือ เก็บจากกองมฤคคชั้นหนึ่ง เก็บจากการรับมฤคคชั้นหนึ่ง ถ้าเราจะใช้คำว่าช้อแต่ครั้งเดียว มันก็ไม่กินความไปถึงการรับ ที่จะต้องเสียค่าอากร เพราะเหตุนี้ เราจึงได้ ใช้ชื่อว่า อากรมฤคคและการรับมฤคค ยาวก็ยาวจริง แต่ก็ไม่วายดีกว่าพระราชบัญญัติอื่น ๆ ที่ยืดยาว ส่วนคำว่าภาษีหรืออากร แต่เดิมข้าพเจ้าเข้าใจความหมายอย่างหนึ่ง แต่ในตอนต่อมาเรามักใช้รวม ๆ กันแล้วแต่ว่าสิ่งใดที่เป็นภาระแน่นอน เรียกว่าอากรอย่างไรที่ไม่ดีแน่นอนเรียกว่าภาษี แต่นั่นก็ไม่แน่นอนนัก แต่ก่อนเรียกจังกอบเป็นประเภทอากร เดียวนี้ เราใช้รวมกันหมด อย่างที่ท่านสมาชิกกล่าว เมื่อก่อนว่า อากรเป็นเงินเก็บไปสำหรับทดแทนประชาชน ในที่นี้รัฐบาลเก็บไปเพื่อทดแทนประชาชน ไม่จำกัดว่าภาษีนั่นจะทดแทนอายุนั้นอายุนั้นอากรখনอนเราเอาเงินมาทดแทนอะไร กับราษฎร อากรแต่เดิมที่เราเอาอะไรมาทดแทน รายได้ที่เก็บเข้าคลังแล้ว เงินนั้นก็อยู่ในเกณฑ์ที่จะให้ประโยชน์แก่ราษฎร

พระยานิติศาสตร์ไพศาล กล่าว ว่า ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นกรรมการร่างกฎหมาย ตัวอย่างที่ประธานของกรรมการอธิบายมาแล้ว

ว่า ในที่สุดใช้ร่วมกันหมด ภาษีมรดกอย่างเดิมควรจะเป็นภาษาอังกฤษ
 ว่า เดช-ติดดี (death duty) ไม่ใช่แทกซ์ (Tax) อากกรแต่ตมบีเหมือน
 กัน มีใช้ว่าแต่ตมบีติดดี (Stamp duty) ภาษีมรดกและภาษีสแตตมบี
 นรียกเป็นติดดี เพราะอากกรแต่ตมบีมุ่งไปในทางติดดีและแทกซ์เหมือนกัน
 นอกจากนั้นมูลค่าที่เราควรจะระงับ ในประเทศของเราเองมีภาษีสมา แล้ว
 เช่นภาคหลวงตีบก คิดเอา ๒๕% จะเรียกภาษีสหรืออะไรก็ตาม เราเรียก
 ว่าภาคหลวง เราไปทำแล้วอะไร ๆ ก็แล้วแต่ ค่าเหล่านี้ใช้ร่วมกันหมด

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
 ตามที่เสนอมาเมื่อก่อน ยังสงสัย เพราะเหตุว่าเห็นคำว่าภาษีสอากกรตีบต้น
 อดหม่าน เมื่อถึงโอกาสที่ข้าพเจ้าจะได้เสนอข้อสงสัยขึ้น ความที่ข้าพเจ้า
 ได้พยายามค้นคว้าดูในตำราโภคศาสตร์ของฝรั่ง ข้าพเจ้าได้ไปดูศัพท์
 นิยาม (defenition) ของคำว่าภาษีสกับค่าธรรมเนียม ข้าพเจ้าเข้าใจว่า
 เป็นแทกซ์ หรือ ติดดี, คำว่าฟีส์ (Fees) นั้นคงเอามาแปลเป็นอากกร เมื่อ
 เราพูดถึงอากกร โดยมากมักเป็นสิ่งที่ราษฎรผู้เสียได้รับอะไรตอบแทน
 อย่างหนึ่งอย่างใด ในเรื่องนั้น เป็นการเฉพาะอย่างไร ดังที่ข้าพเจ้าได้
 เรียนไว้เมื่อก่อน เช่นค่าธรรมเนียมขึ้นศาล ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนเรือ
 ข้าพเจ้าไม่ได้คิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ แต่เห็นว่า ถ้าเราไม่แยกแยะ
 กันเสียบ้าง คือไม่เขียนให้กระจ่างลงไปก็กระจ่างเอง เป็นอันว่ากระทู้ถาม

ของข้าพเจ้าซึ่งเข้าระเบียบวาระแล้ว ที่ถามว่า ราษฎรเสียภาษีคิดเฉลี่ย
คนละเท่าใดในปีหนึ่ง รัฐบาลคงตอบไม่ตรงกับที่ข้าพเจ้าถาม

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า เพื่อตัดความให้สั้นเข้า เมื่อ
คณะรัฐบาลอธิบายมาแล้วพอใจหรือไม่พอใจ ยังไม่พอใจ ก็ขอให้เปลี่ยน
ถ้าไม่เปลี่ยนจะถือว่าพอใจแล้ว

นายชด ด้มานนท์ กล่าวว่่า ในเรื่องภาษีกับอากรนั้น ตามกฎหมาย
อังกฤษ ก็มีแยกไว้ คำว่า ดิวตี้ (Duty) กับ แทกซ์ (Tax) ในระบบ
อังกฤษก็ใช้ปนกันอยู่เหมือนกัน ข้าพเจ้าเห็นว่า ภาษีเงินคือซึ่งรัฐบาล
บัญญัติเก็บไปจากราษฎรด้วยกฎหมาย คือว่า รัฐบาลบัญญัติไว้ว่า
ราษฎรต้องเสียเงินให้แก่รัฐบาลเป็นจำนวนเท่านี้เท่านี้ทั่วหน้ากัน ส่วน
อากรนั้นไม่เหมือนกับภาษี อากรนั้นก็คือ เงินรายได้ซึ่ง รัฐบาลได้จากร
ราษฎรด้วยผลแห่งสัญญา ไม่ใช่ผลแห่งกฎหมาย คือว่า เมื่อรัฐบาล
ถือว่ารัฐบาลมีสิทธิในสิ่งใดสิ่งหนึ่งในประเทศแล้ว ใคร จะทำให้เกิด
ประโยชน์นั้นก็ควรทำสัญญากับรัฐบาล เช่น พระราชบัญญัติอากรโรงน้ก
อากรค่าน้ำ แปลว่าไม่ทำสัญญากับรัฐบาล รัฐบาลก็ไม่มีอำนาจเข้าผูกพัน
เงินที่จะเสียเรียกว่าอากร ฟีส์ (Fees) หรือค่าธรรมเนียม นั่นก็คือ เงิน
รายได้ของรัฐบาลซึ่งราษฎรให้เป็นผลตอบแทนแรงงานที่รัฐบาลทำไป เช่น
กับว่า ค้าด รัฐบาลบัญญัติไว้ว่า การพิจารณาทางแพ่ง เรื่องนั้นใครจะ
ไปฟ้องร้อง ก็ต้องชำระให้แก่รัฐบาล รัฐบาลต้องเอาค่าจ้าง พระราช
บัญญัติอากรกรมตุคค คำว่าอากร ขอเก็บเป็นภาษี

พระพิไลยสุนทรการ ผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต กล่าวว่ ใน
 ฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้เคยเก็บภาษีอากรมาก่อน จึงขอกราบเรียนว่า คำ
 โต้เรามีอยู่แล้ว เช่นด้วย สัมพัทธ์ร อากร อย่างหนึ่ง ขนอม อย่างหนึ่ง
 ศตาดอย่างหนึ่ง เท่านั้นเอง ที่ว่าด้วยเราใช้วิธีสำรวจ สัมพัทธ์ร เหตุอัน
 เวลานี้เรียกว่าประเมิน เวลาจะเก็บ ภาษีอากรหมายความว่าผูกขาด
 อนุญาต ศตาดและขนอมเวลานั้นท่านเราจึงเก็บ อากรนั้น หมายความว่า
 ว่า ผูกขาด

ขุนวรดิษฐ์รัตนเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่
 ภาษี ฝั้วจะหมายความว่าอะไร ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรนำมาเทียบเป็น
 เป็นหลักเกณฑ์ ที่ใช้คำว่าอากรมฤตก และการรับมฤตกนั้น เราเข้าใจกัน
 ห้อยเปล่า เราเป็นคนไทย เข้าใจกันได้ดีแล้วว่า เก็บจากกองมฤตกที่จริง
 คำชนิดนี้ เป็นคำที่ฟังง่ายที่สุด เพราะไม่มีศัพท์แต่งอะไร อากรมฤตก
 และการรับมฤตกเป็นคำที่ใช้เข้าใจดีแล้ว อีกประการหนึ่ง เด้ออากร
 ก็ได้ ใช้มานาน เช่นอากรค่านา ส่วน เราได้ใช้เก็บ มาเป็นเวลานานแล้ว
 ควรจะดำเนินการต่อไปจะดีกว่า

พ.ท. หลวงวิภาควรัฐกิจ กล่าวว่ ถ้อยคำที่ว่า ภาษีกั๊ด อากร
 กั๊ด อะไรต่าง ๆ กั๊ด เราก็ได้พูดกันมาแล้ว อะไร ๆ ก็ไม่ลงกันได้แน่ เรา
 เอาเนื้อกันดีกว่า คือ ให้ใช้คำที่ ท่านกรรมาธิการได้ใช้กัน มาแล้ว
 เพราะฉะนั้นขอให้ ดำเนินการต่อไป

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าววา
ตามที่ได้มีมติสมาชิก ๒ ท่าน เห็นว่า เรื่องถ้อยคำนั้นไม่เป็นปัญหา ไม่น่า
จะเอามากังวุ่นนั้น ขอยกตัวอย่างว่า กระทั่งถามของข้าพเจ้า ข้าพเจ้า
ถามรัฐบาลว่า คิดตามส่วนเฉลี่ยแล้ว พลเมืองสยามเฉลี่ยภาษีกินอะไร
สมมุติว่า เก็บภาษีมรดกแล้ว รัฐบาลอาจจะไม่เอาเรื่องอากรมรดกมา
เฉลี่ย คำตอบกระที่ของข้าพเจ้าก็จะคาดเคลื่อน ข้าพเจ้าเห็นว่า
เรื่องนั้นควรจะแยกกันเสียที่ ขอพระราชบัญญัติขึ้นที่สืบต้นมาเมื่อถึงเวลาที่จะ
แก้ ก็ให้.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา มีข้อบังคับไว้ชัดเจนแล้ว
ขอให้เปลี่ยนเป็นภาษี ก็ไม่มีผู้รับรองเลยสักคนเดียว

นายยต สมนานท์ กล่าววา ข้าพเจ้าก็รับรองแล้ว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา เขาจะลงมติเสียที่ ท่าน
ผู้ใดเห็นว่า ควรเปลี่ยนคำว่าอากรเป็นภาษี โปรดยกมือขึ้น

ผู้ที่เห็นว่าการเปลี่ยน ๒๕ คน ไม่ควรเปลี่ยน ๓๘ คน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววาญัตตินั้นตกไป อ่านต่อไป

เดชาธิการสภาฯ อ่านร่างพระราชบัญญัติอากรมรดกและการรับ
มรดกต่อไป

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา คำปรารภมีผู้รับรองถูกต้อง

แต่จ้ ขอให้เปลี่ยนในบรรทัดที่ ๓ โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษา
ว่าสมควรเก็บภาษ่นั้น เปลี่ยน เป็นอากรเสีย

เดชาธิการสภา ฯ อ่านร่างพระราชบัญญัติอากรมฤคกและการรับ
มฤคกต่อไป

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่า วันที่ ขอให้สภา ฯ ตกกลง
นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอเสนอวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๗

นายตะเมียด หงส์ประภาส รับรอง

นายมนูญ บริสุทธิ์ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า ข้าพ
เจ้าขอเสนอให้ ใช้ตั้งแต่วันออกประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่า มีปัญหาอยู่ ๒ ข้อ คือ
ต้องการให้ ใช้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาฝ่ายหนึ่ง อีกฝ่าย
หนึ่งให้ ใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะใช้ตั้งแต่วัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่ เป็นอันว่าให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้
ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่า พอแล้ว เดชาธิการอ่าน
ต่อไป

เดชาธิการสภาฯ อ่านร่างพระราชบัญญัติอากรมฤตกและกรรรม
มฤตกต่อ

สมาชิกบางคนทักว่า ร่างที่เดชาธิการสภาฯ อ่านอยู่นั้น ไม่ตรงกับ
ร่างที่ตนกำลังพิจารณาอยู่

หอดง วิจิตรวาทการ กล่าวหา เดชาธิการสภาฯ แทนราษฎร ได้ตั้ง
ร่างพระราชบัญญัติอันใหม่ไปตั้งแต่วันที่ ๕ มกราคม ซึ่งเป็นร่างพระราช
บัญญัติที่คณะกรรมการเสนอมา แต่ต่อมา ทางเดชาธิการได้ส่งอันเก่า
ไปให้ โดยความเอื้อเฟื้อตามที่สมาชิกได้ขออันเก่าไป เพื่อเทียบ กันดู
สมาชิกหลายคนได้เอาร่างที่ส่งให้ ใหม่ ซึ่งความจริง เป็นร่างเก่า นั้น มา
ขอเรียนว่า ร่างที่ส่งให้ ใหม่ นั้น เป็นร่างเก่า ส่วนร่างที่ส่งไว้ก่อนเป็น
ร่างใหม่

นายชุนท์ บินทนนท์ กล่าวหา ขอเลื่อนไปพิจารณาในวันจันทร์

พ.ศ. หอดงชาญสงคราม รับผิดชอบ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหา มีสมาชิกขอให้เลื่อนไป
พิจารณาวันจันทร์ วันนั้นกพอแต่ บัดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา

เนตร พูนวิวัฒน์

สนิท เจริญรัฐ

ขุนประเจตตรุณพันธ์

ผู้ตรวจรายงาน ๓๘/๓๓/๗๖

นายปพาฬิ บุญ—หลง

นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

ศิริ อินทร

บุญช่วย สุนทรมัต

สนั่น ประวาหะนาวิน

จับใจ พาหุรักษ์

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

พระยาเทพหัสดิน

แทนประธาน ฯ

หลวงคหกรรมบดี

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร